

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3312/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1828
3313/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1832
3314/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1836
3315/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1839
3316/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1842
3317/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1846
3318/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1848
3319/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1853
3320/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1856
3321/2022. (VI. 30.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1860

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3312/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Schanda Balázs* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.37.468/2021/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Hüttl Tivadar ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.37.468/2021/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás az indítvány elbírálása szempontjából releváns főbb elemei a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] Az indítványozó mint az alapul fekvő bírósági eljárás felperese és az Alkotmányvédelmi Hivatal (a továbbiakban: AH) alperes között a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást megelőzően személyes adat kiadása iránt per volt folyamatban 19.P.21.173/2019. számon a Fővárosi Törvényszék előtt. Az indítványozó az AH által a fenti (előzmény)perben csatolt „Bizalmas!” minősítéssel ellátott nemzeti minősítésű irat megismerése iránt kérelmet terjesztett elő a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) 11. § (1) bekezdése alapján. A megismerési engedély kiadását az AH az AH/27177-7/2020-2. számú határozatával megtagadta.
- [4] Az indítványozó keresetében az AH határozatának a megváltoztatását és az alperes megismerési engedély kiadására történő kötelezését kérte. Az ügyben első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 113.K.707.669/2020/6. számú ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában arra hivatkozott, hogy hatásköre a megismerési engedély kiadása megtagadásának a jogszerűségére terjed ki, arra nem, hogy egyébként milyen jogállamisági követelményeknek kell megfelelnie a szabályozásnak. Álláspontja szerint az AH eleget tett indokolási kötelezettségnek: megjelölte, hogy milyen indokból szükséges a minősítés, és összevetette a védendő közérdeket az indítványozó magánérdekével. Ítélete indokolásában rögzítette a megismerési engedély kiadásának megtagadását megalapozó védendő közérdeket. Az elsőfokú bíróság – a Kúria gyakorlatára hivatkozva – úgy foglalt állást, hogy a megismerési engedély kapcsán az AH-nak lényegében arról kell döntenie, hogy a minősítéssel védett adatok minősítésének a fenntartása továbbra is indokolt-e, van-e olyan közérdek, aminek a sérelme fennállna az adatok indítványozó általi megismerésével. Ennek a mérlegelésnek az alperes eleget tett, döntésének részletesebb indokolása pedig nem lett volna lehetséges a minősített adat tartalmának felfedése nélkül.
- [5] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Kfv.I.37.468/2021/7. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta. Álláspontja szerint az AH-nak nincsen mérlegelési joga, hanem a szükségességi/arányossági teszt segítségével kell döntést hoznia arról, hogy a megismerési engedélyt megadja-e. A bíróság hatásköre e mérlegelés

formai és tartalmi felülvizsgálatára terjed ki. A Kúria hangsúlyozta azt is, hogy osztja az indítványozó álláspontját a tekintetben, hogy az Mavtv. alkalmazásában a megismerési engedély az egyént megillető információs önrendelkezési jog érvényesülésének eszköze. A megismerési engedély biztosítja az alapjog érvényesülését még abban az esetben is, ha az egyén adatai a minősített adatok körébe tartoznak. Minősített adatok esetében ugyanakkor az információs önrendelkezési jog az Mavtv. 11. § (2) bekezdésének keretei között korlátozott. A Kúria megerősítette az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt álláspontot, melynek megfelelően, ha egy adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezetne, a hatóságnak nincsen mérlegelési lehetősége, meg kell tagadnia a megismerési engedély kiadását. A Kúria hivatkozott arra is, hogy a hatékony bírói jogvédelem azért sem sérül, mert a bíróság az Mavtv. 11. § (3) bekezdése alapján megismerheti a minősített adat tartalmát, és ennek figyelembevételével dönt a megismerési engedély megtagadásának a jogszerűségéről, ami egyúttal garantálja a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülését is.

- [6] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően benyújtott alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a Kúria ítélete alaptörvény-ellenesen korlátozza az információs önrendelkezéshez való jogát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jogot azáltal, hogy tévesen értelmezte az Mavtv. 11. § (2) bekezdése szerinti mérlegelési kötelezettség terjedelmét.
- [7] Az indítványozó előadta, hogy az AH egyes személyes adatait minősített adatként kezeli, és ennek az aszimmetrikus információs viszonynak jelenti a törvényi ellensúlyát a megismerési engedély kérésének lehetősége: az érintett a megismerési engedéllyel megismerheti a rá vonatkozó, minősített személyes adatait olyanformán, hogy mindeközben a minősítés maga nem szűnik meg. Ehhez képest a Kúria támadott jogértelmezése kiüresítette a megismerési engedélyt mint az érintett információs önrendelkezését érvényre juttató eszközt. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének sérelmét abban látja az indítványozó, hogy a Kúria jogértelmezéséből az következik, hogy a megismerésre automatikus tilalom vonatkozik minden olyan esetben, amikor valamilyen nemzetbiztonsági érdeket véd a minősítés, így viszont gyakorlatilag semmilyen esetben sem lehet a megismerési engedélyt megadni. Álláspontja szerint csak az felelne meg az Alaptörvénynek, ha a bíróságok a konkrét esetben mérlegelnék, hogy a minősített adat védelméhez vagy az érintett információs önrendelkezési joghoz fűződik-e erősebb érdek. Ugyanakkor az indítványozó szerint a bíróság nem vetette össze érdemben egyrészt az információs önrendelkezéshez való jogát, másrészt a titkosszolgálat esetlegesen törvénytelen tevékenységének nyilvánosságához fűződő közérdeket a titkosszolgálatok zavartalan működéséhez fűződő érdekekkel.
- [8] A fentiekén túl sérülni véli az indítványozó a hatékony jogorvoslathoz való jogot is. Vélekedése szerint az érintettek nem számíthatnak érdemi bírói felülvizsgálatra, ha valamely nemzetbiztonsági szolgálat arra hivatkozva tagadja meg a megismerési engedély megadását, hogy az hátráltatja a tevékenységüket, hiszen ez a minősítéssel védett érdek lényegében mindig fennáll, és az ítélet szerint minimálisan sem korlátozható.
- [9] Az indítványozó érvei alátámasztása érdekében az Alkotmánybíróság, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága határozataira is hivatkozott.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányossági vizsgálatot megelőzően megkereste az AH-t. Az AH tájékoztatta az Alkotmánybíróságot a megismerési engedély iránti kérelem benyújtásának jogszabályi háttéréről, továbbá arról, hogy a megismerési engedély megadása során milyen szempontokat mérlegel. Az AH közlése szerint a 2021. évben 107 db megismerési engedély iránti kérelem érkezett, amelyből a minősítő – közérdeksérelemre hivatkozással – minden esetben megtagadta az érintett nemzeti minősítésű személyes adatai megismerésére vonatkozó engedély kiadását.
- [11] 5. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [12] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [13] 5.1. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az Alkotmánybíróság vizsgálata a befogadási eljárás során arra irányult, hogy hogyan bírálható el a nemzetbiztonsági érdek és az információs önrendelkezési jog kollíziója, a bíróságoknak milyen alkotmányos feladatuk van a két szempont összevetése során; valamint elegendő-e a bírói döntés indokolásában az Mavtv. valamelyik pontjára hivatkozni (ami a minősítést indokolja) vagy részletesen kell indokolni, hogy miért tagadhatja meg az AH a megismerési engedély kiadását.
- [15] 5.2. Az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg: a fenti kérdésre mind az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék, mind az ítéletét hatályában tartó Kúria is választ adott, azaz a nemzetbiztonsági érdeket az érintett róla tárolt adatainak megismeréséhez fűződő érdekével kellőképpen összevetette. Az elsőfokú bíróság az Mavtv. 11. § (3) bekezdése alkalmazásával arra a következtetésre jutott, hogy a megismerési engedély megtagadása (vagyis nem a minősítés maga, vagy annak felülvizsgálata) jogszerű volt. Indokolásában kifejezetten kitért arra, hogy az alperes AH az Mavtv. rendelkezéseinek megfelelően összevetette a megismeréshez, illetve annak megtagadásához fűződő érdekeket, ennek keretében vizsgálta, hogy az adatok indítványozó általi megismerésével szemben van-e olyan közérdek [Mavtv. 5. § (1) bekezdés], ami a megismerés akadálya. Az elsőfokú bíróság a törvényben előírt szükségesség-arányosság tesztet maga is elvégezte, és megállapította, hogy az AH helytállóan hivatkozott arra, hogy a védendő közérdek Magyarország nemzetbiztonsági érdeke, ami adott esetben a minősített adatok megismerésével sérülne.
- [16] A Kúria kifejezetten kimondta azt, hogy mind a hatóság, mind a bíróságok felismerték, hogy adott esetben a nemzetbiztonsági érdek és az információs önrendelkezési jog kollíziója áll fenn. A Kúria hangsúlyozta azt is, hogy amikor a hatóság vagy a bíróság elvégzi a szükségesség/arányosság tesztjét, és a megismerési engedély kiadásának megtagadása mellett dönt, kizárólag a törvényszövegre és a megtagadást megalapozó védendő közérdekre utalhat, ezeken felül még arra sem tehet utalást, hogy a peres felek érintettek voltak-e vagy sem. Az Alkotmánybíróság szerint is így biztosítható, hogy a minősített adatok még kikövetkeztethetők se legyenek a megismerésükre nem jogosultak által.
- [17] 5.3. Az Alkotmánybíróság szerint ennek megfelelően a támadott ítéletek nem korlátozzák az indítványozó információs önrendelkezési jogát: az indítványozó kérhette minősített adatai megismerését; az pedig nem evidens, hogy meg is kell, hogy kapja a megismerési engedélyt. Összességében tehát az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok az alapjogi mérlegelést elvégezték, ennek eredményének az értékelése pedig nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [18] A hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülése körében az Alkotmánybíróság – a Kúria támadott ítéletével összhangban – rámutat, hogy az eljárás garanciális eleme, hogy a minősített adatot tartalmazó iratokat a bíróság megismerheti, azokat összevetheti az alperesi határozatban foglaltakkal, a felperesi hivatkozásokkal, és a jogorvoslati rendből következően az elsőfokú bíróság ezen értékelésének jogszerűségét a Kúria vizsgálhatja.
- [19] 5.4. A fentiekre figyelemmel a jelen ügyben az Alkotmánybíróság nem látta megállapíthatónak, hogy az eljáró bíróságok ne vették volna figyelembe az indítványozó információs önrendelkezéshez való jogát, vagy azt, hogy ne az Alkotmánybíróság korábbi határozatainak megfelelően végeztek volna alapjogi mérlegelést. A mérlegelés eredményének értékelésére – lévén szó szakjogi kérdésről – pedig az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.

- [20] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs alkotmánybíró különvéleménye

- [21] Nem értek egyet a többségi döntéssel, álláspontom szerint az indítványt érdemben kellett volna elbírálni.
- [22] A többségi végzés azért nem látta az indítványt érdemi elbírálásra alkalmasnak, mert az „eljáró bíróságok az alapjogi mérlegelést elvégezték, ennek eredményének az értékelése pedig nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe” (Indokolás [17]). Vitatom, hogy az Alkotmánybíróságnak ne lenne hatásköre azt felülvizsgálni, hogy a bíróságok milyen eredményre jutottak egy alapjogi kollízió feloldása során. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságoknak az alapjogok alkotmányos tartalmát figyelembe véve kell ítékezniük, és az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított panasz keretei között vizsgálhatja, hogy a mérlegelés során megfelelő (alkotmányos, illetve nem alkotmányellenes) eredményre jutottak-e.
- [23] Az érdemi vizsgálatot különösen fontosnak tartottam volna egy olyan jogintézmény esetében, amely – a megkeresésre adott válasz tanúsága szerint – a gyakorlatban nem működik: ha eddig az AH egyetlen kérelmet sem bírált el pozitívan, az önmagában arra utalhat, hogy a jogintézmény felülvizsgálatra szorul. Különösen azért, mivel megismerési engedély jogintézményét a jogalkotó az Alkotmánybíróság 4/2015. (II. 13.) AB határozat rendelkező részében megállapított jogalkotói mulasztás orvoslására vezette be. Az érdemi vizsgálat választ adhatott volna arra, hogy a jogalkotó megfelelően, az Alkotmánybíróság határozatában meghatározott szempontok szerint tett-e eleget jogalkotási kötelezettségének.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3725/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3313/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság Budapest Főváros Közgyűlésének Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2021. (VI. 4.) önkormányzati rendelete 8. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.178/2021/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság törvényes képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményét képező egyedi ügyben az indítványozó alperesként vett részt. Az indítványozó törvényes képviselője személygépjárművel várakozott. Az egyedi ügy felperese, a Zuglói Közbiztonsági Non-profit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: felperes) alkalmazottja ellenőrzést folytatott le a gépjármű vonatkozásában, és pótdíj kiszabásáról intézkedett, mert a gépjármű érvényes parkolójeggyel az ellenőrzés idején nem rendelkezett. Az indítványozó a parkolási eseménytől számított 15 napon belül nem fizette meg a várakozási díjat és a pótdíjat a pótdíj kiszabásáról szóló értesítés, valamint a felperes által 60 napon belül kiküldött felszólítás ellenére. Az indítványozó a válaszlevelében arra hivatkozott, hogy az indítványozó törvényes képviselője csak egy rendelés átvételére ugrott be a szomszédjához, és amennyiben ez három percnél többet venne igénybe, úgy vásárol parkolójegyet a parkolóautomatában, azonban a felperes alkalmazottai két perc elteltével már intézkedtek a pótdíj kiszabásáról.
- [3] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót 265 Ft várakozási díj, 10 600 Ft pótdíj, valamint a perköltség megfizetésére. Az indítványozó ellenkérelmében előadta, hogy nem várakozott, hanem rakodott. Tervei szerint az áru átvétele kettő-két és fél percet vett volna igénybe, tekintettel az üzlet elenyésző forgalmára a kérdéses időben, a vészvillogót pedig azért kapcsolta be, hogy jelezze, ha ennél tovább tart a rakodás, akkor megpróbál valahol érmét szerezni és parkolójegyet váltani. Sérelmezte egyúttal, hogy a parkolóautomata nem teszi lehetővé a parkolójegy bankjeggyel történő megváltását, ami ellentétes a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 23. § (2) bekezdésével, melynek alapján a bankjeggyel történő fizetést is el kell fogadni.
- [4] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a felperesi keresetnek adott helyt. Döntését azzal indokolta, hogy az indítványozó törvényes képviselője a várakozással – ráutaló magatartás útján – bérleti jogviszonyt létesített a felperessel, melynek részleteit a szakjogági jogszabályok tartalmazzák. A kereseti követelés jogalapját végső soron ez a jogviszony képezte. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 1. számú függelék III. d) pontja szerinti „megállás” fogalmával nem egyeztethető össze az indítványozó törvényes képviselőjének magatartása, mert nem végzett „folyamatos fel- és lerakást”, de nem is maradt a járműnél. A vészvillogó együttes bekapcsolása a műszakilag hibás jármű jelzésére szolgál. A MNB tv. 23. § (2) bekezdését az indítványozó tévesen értelmezte, ugyanakkor maga az indítványozó sem tett olyan tényelőadást, amely szerint az indítványozó törvényes képviselője a parkolójegy megváltását megkísérelte volna.
- [5] Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú ítélettel szemben. A másodfokú eljárás során a Fővárosi Törvényszék az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Hangsúlyozta, hogy alaptalan az indítványozónak a szerződési feltétel érvénytelenségére történő hivatkozása; egyúttal ha nem kívánta igénybe venni a szolgáltatást a pénz-érmés vagy mobilszolgáltatás útján való fizetés mellett, úgy megtehetette volna, hogy nem áll meg. A másodfokú

bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy az indítványozó törvényes képviselője saját előadása szerint sem kívánt várakozási díjat fizetni, továbbá egyetértett a „megállás” szó értelmezésével is.

- [6] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panaszát, melyet az Alkotmánybíróság főtktárának felhívására hiánypótlással kiegészített.
- [7] Az indítványozó a panasz Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított részében az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjának és (2) bekezdésének, 32. cikk (3) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte Budapest Főváros Közgyűlésének a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Park. r.) 8. §-ának megsemmisítését.
- [8] Az indítványozó a panasz Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított részében az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjának és (2) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte a Fővárosi Törvényszék ítéletének megsemmisítését a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletére kiterjedően.
- [9] A Park. r. 8. §-ának alaptörvény-ellenessége körében az indítványozó előadta, hogy az Alaptörvény 32. cikk (1) és (2) bekezdései értelmében a helyi önkormányzat a törvény keretei között, törvényi felhatalmazás alapján alkothat rendeletet, a 32. cikk (3) bekezdése értelmében pedig az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes. A Park. r. megalkotására a felhatalmazást a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 48. § (5) bekezdése tartalmazza, ezen a felhatalmazáson azonban a Park. r. 8. §-a túlterjeszkedik, mert szabályozza a díjfizetés módját, jóllehet erre a Kkt. felhatalmazó rendelkezése nem terjed ki. A bíróság ugyan a 8. §-t nem nevesítette, azonban implicit módon – mivel a döntését az indítványozó törvényes képviselője díjfizetési kötelezettségének fennállására és annak elmulasztására alapította – mégis alkalmazta. A más jogszabállyal ellentétes, a törvényi felhatalmazás kereteit túllépő önkormányzati rendeleti előírás alkalmazása az indítványozó XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezte.
- [10] A Fővárosi Törvényszék – egyúttal a Pesti Központi Kerületi Bíróság – ítéletének alaptörvény-ellenessége körében az indítványozó sérelmezte, hogy a bíróságok nem voltak tekintettel az általa előadottakra, ehelyett egy az egyben átemelték a felperes keresetében foglalt érveket. Sérelmezte továbbá azt is, hogy noha fellebbezésében kifejezetten kezdeményezte a Kúria önkormányzati tanácsa eljárásának kezdeményezését, e kérelmének nemcsak nem adott helyt a törvényszék, de ki sem tért rá a másodfokú ítéletben. Ezzel megsértette az Alaptörvénynek a helyi önkormányzati rendeletek törvényi kereteiről szóló előírásait. Emellett a bíróságok megsértették az indítványozónak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, mert nem voltak tekintettel az indítványaira és érveire, továbbá a jogorvoslati lehetőség kiüresítésével a jogorvoslatihoz való jogát is megsértette a törvényszék.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [12] Az indítványozó 2021. augusztus 25-én vette át a Fővárosi Törvényszék ítéletét, majd október 24-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül adta postára a panaszt.
- [13] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdése – annak a)–f) pontjai – rögzítik. A panasz ezeknek a feltételeknek megfelelt az alábbiak szerint.
- [14] A panasz tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza. Tartalmazza az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, valamint bírói döntést. Megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés alkalmazása, illetve a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel. Kifejezett kérelmet ad elő a bírói döntés megsemmisítésére.
- [15] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügyben folytatott bírósági eljárás során alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán a) az Alaptörvényben biztosított

- jogának sérelme következett be, és *b*) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [16] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint 27. § (1) bekezdése alapján tehát az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett: a támadott bírói döntés az ügy érdemében hozott, vagy eljárást lezáró döntésnek minősül-e, az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, a támadott jogszabályi előírást alkalmazták-e, az indítványozó érintettnek minősül-e, illetve Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [18] A Fővárosi Törvényszék a támadott ítéletben érdemben döntött a kereseti kérelemről.
- [19] Az indítványozó a fellebbezéssel kimerítette rendes jogorvoslati lehetőségét, ezért számára megnyílt az út az alkotmányjogi panasz igénybevételére.
- [20] A Pesti Központi Kerületi Bíróság és a Fővárosi Törvényszék ugyan nem nevesítette a Park. r. 8. §-át, az azonban a per alapját képező bérleti jogviszony részletszabályai közé tartozik.
- [21] Az indítványozó az egyedi ügy alpereseként érintettnek minősül.
- [22] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontja, valamint 27. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti, Alaptörvényben biztosított jognak minősülnek.
- [23] Az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdés *a*) pontja és (2) bekezdése, valamint 32. cikk (3) bekezdése a helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörét és annak kereteit jelölik ki, ezért azok nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak; e rendelkezésekre tehát alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [24] Az Abtv. 31. § (2) bekezdése szerint ha egy ügyben alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanabban az ügyben érintett indítványozó által, azonos jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozva alkotmánybírói eljárásnak nincs helye. Az indítványozó által támadott felülvizsgálati ítélettel összefüggésben az Alkotmánybíróság nem folytatott le alkotmányossági vizsgálatot, ezért a *res iudicata* nem áll fenn.
- [25] Az Abtv. 37. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Abtv. 24–26. §-aiban meghatározott hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása.
- [26] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 37. § (1) bekezdésével összefüggésben megállapítja, hogy a panasz Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti részében foglaltak alapját kizárólag az indítványozónak az a bírósági eljárás során is előterjesztett állítása képezi, hogy álláspontja szerint a Park. r. 8. §-a más jogszabállyal ellentétes. A panasz a Park. r. 8. §-át támadó részében ezért nem vizsgálható érdemben.
- [27] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [28] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben megfogalmazta, hogy nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helyállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [29] Az első- és másodfokú bíróságok egyező álláspontja szerint az ügyben arról kellett határozni, milyen jogcímen alapul a felperes követelése, illetve hogy az irányadó jogszabályi előírások megalapozzák-e az indítványozó várakozási- és pótdíjfizetési kötelezettségét. Az első kérdésre a bíróságok azt a választ adták, hogy a várakozással bérleti jogviszony jön létre. A második kérdést a „megállás” szónak a KRESZ-ből, valamint a szavak hétköznapi értelmezéséből megállapítható értelme alapján válaszolták meg. Ezen álláspontjukat ítéleteikben kifejtették, az azokat megalapozó körülményeket bemutatták és az alapjukat képező jogszabályi hivatkozásokat

megjelölték. Mindezek a megfontolások a rendes bíróságok mérlegelési jogkörébe tartoznak, ezért az Alkotmánybíróság általi érdemi felülbírálatnak nincs helye pusztán a bíróságok állásfoglalására tekintettel.

- [30] Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság nem foglalkozott arra irányuló kérelmével, hogy a bíróság kezdeményezze a Kúria önkormányzati tanácsának eljárását. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatosan megállapítja, hogy egyfelől a Fővárosi Törvényszék valóban nem tért ki a jogerős ítélet indokolásában kifejezetten a Park. r. 8. §-a más jogszabályba ütközésének a Kúria önkormányzati tanácsa általi vizsgálatára, másfelől azonban reagált az indítványozó ezzel kapcsolatos állítására, kiemelve, hogy a megállapított tényállás alapján az indítványozó törvényes képviselője meg sem kísérelte a díjfizetést. Mindemellett utal az Alkotmánybíróság arra is, hogy az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata kizárólag az arra feljogosított szervek indítványára történhet. E szervek a közigazgatási perrendtartásról szóló I. törvény 141. § (1) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa, 144. §-a alapján a bíróság, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 136. § (1) bekezdése értelmében a kormányhivatal. Ezért a bíróságnak nem volt olyan kötelezettsége, hogy az indítványozó által kért eljárást kezdeményezze. A kezdeményezés elmaradása mindazonáltal a fentieknek megfelelően nem hatott ki a támadott bírói döntés érdemére, továbbá alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vet fel, ezért erre hivatkozással a panasz nem fogadható be.
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, illetve nem felelt meg a törvényi feltételeknek, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4018/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3314/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mf.X.10.059/2021/5. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó képviselője (dr. Balázs Ildikó főtktár) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Mf.X.10.059/2021/5. számú ítélete, valamint a Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.075/2020/3. számú jogerős ítélete, illetve a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.139/2018/31. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy korábban körzeti megbízottként állt hivatásos szolgálati viszonyban. 2017-ben névtelen feljelentés alapján megbízhatósági vizsgálat indult vele szemben, amelynek során az informatikai adattárból egy személygépkocsira vonatkozóan lekérdezést hajtott végre és az adatokat a fedett nyomozónak anyagi ellentételezés nélkül megmutatta. Állítása szerint az adatmegismerést akkor kétezer forint szolgáltatási díj megfizetésével, röviddel ezt követően pedig szolgáltatási díj megfizetése nélkül bárki igényelhetné, illetve igényelheti. A Nemzeti Védelmi Szolgálat a megbízhatósági vizsgálat befejezéséről és eredményéről a munkáltatón keresztül értesítette az indítványozót azzal, hogy a vizsgálat során a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 305. §-ába ütköző és aszerint minősülő hivatali visszaélés büntettének elkövetését tárták fel, ami miatt feljelentést tettek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőri szervnél. A feljelentés nyomán a Központi Nyomozó Főügyészség indítványára a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa 2017. június 16-án kelt ítéletével megállapította az indítványozó bűnösségét hivatali visszaélés büntetében, és pénzbüntetésre, illetve egy év törzsőrmesteri rendfokozatba visszavetésre ítélte. Ennek alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója fegyelmi eljárást rendelt el az indítványozóval szemben, és 2017. augusztus 25-én kelt határozatában szolgálati jogviszonya megszüntetése fenytéssel sújtotta az indítványozót. Az indítványozó a fegyelmi határozat, a szolgálati panaszát elutasító másodfokú határozat, továbbá a kérelmére összehívott Becsületbíróóság határozatának hatályon kívül helyezése iránt bírósághoz fordult.
- [3] A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.375/2017/10. számú ítéletével az indítványozó szolgálati viszonyának megszüntetéséről és az ezzel szemben előterjesztett indítványozói panasz elutasításáról szóló alperesi határozatokat, továbbá a Becsületbíróóság fenytést kiszabó határozat helybenhagyásáról szóló határozatát hatályon kívül helyezte, az indítványozót eredeti munkakörébe visszahelyezte, továbbá kötelezte az alperest az elmaradt munkabér, valamint ennek kamatai megfizetésére, ezen túlmenően pedig az alperes viszontkeresetét elutasította.
- [4] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.242/2018/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasította. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság egy másik tanácsa 7.K.27.139/2018/31. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította, és kötelezte az indítványozót a jogalap nélkül felvett munkabére, illetve ennek kamatai megfizetésére. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Kfv.VII.37.234/2020/7. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.303/2019/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [5] A megismételt eljárás során a Fővárosi Törvényszék az iratokat a Szegedi Ítéltáblához továbbította, utalva a Kúria 2020. szeptember 14-én meghozott 1/2020. (KPJE) jogegységi határozatára. A megismételt eljárást követően a Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.075/2020/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Mf.X.10.059/2021/5. számú ítéletével a Szegei Ítélet Mf.I.40.075/2020/3. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt állította, hogy az eljáró bíróságok az anyagi jogba ütköző döntést hoztak. Érvéle szerint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 7/A. § (1) bekezdése olyan tiltó szabályt tartalmaz („[a] megbízhatósági vizsgálat során feltárt jogsértés alapján fegyelmi vagy szabálysértési eljárás nem indítható”), amely világos, egyértelmű, és a magyar nyelv szabályai szerint is közérthető rendelkezést tartalmaz. Szerinte ezt a rendelkezést az eljáró bíróságok mellőzték, kizárólag a fegyelmi eljárás határidőn belüli megindítására vonatkozó eljárási szabályokat vizsgálták. Előadta továbbá, hogy a megismételt eljárásban a másodfokú bíróság álláspontja szerint az Rtv. fenti rendelkezését – az Alaptörvény 28. cikke alapján – sem lehetett úgy értelmezni, hogy annak az lenne a célja, hogy a megbízhatósági eljárás a fegyelmi felelősségre vonás akadályát képezze. A Kúria a másodfokú bíróság érvelésével értett egyet. Az indítványozó szerint azonban a mérlegelést kizáró, egyértelmű rendelkezés *contra legem* értelmezésével a bíróságok olyan döntést hoztak, amely a jogalkotói akarattal ellentétes, a kettős értékelés tilalmába ütközik, így sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény 28. cikkét.
- [7] Az Alkotmánybíróság főtítkára felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [9] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai döntéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, és a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [10] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria ítéletét 2021. július 21-én vette kézhez az indítványozó jogi képviselője, az alkotmányjogi panaszt 2021. szeptember 20-án elektronikus úton terjesztették elő) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet támadta.
- [11] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata atekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő 28. cikkének sérelmét is, melyre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő. Az Alaptörvény 28. cikke nem alapjogot tartalmaz, hanem a bíróságok felé fogalmaz meg a működésükre irányulóan elvárásokat, így az abban foglaltak egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjog sérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [12] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria felülvizsgálati ítélete, továbbá a felülvizsgálati eljárást megelőző perben hozott első- és másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással kérte.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító alkotmányjogi panasz a támadott bírói döntések felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az Alkotmánybíróság azonban az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [15] Az indítványozó az Rtv. 7/A. § (1) bekezdésében foglalt anyagi jogi rendelkezés („[a] megbízhatósági vizsgálat során feltárt jogsértés alapján fegyelmi vagy szabálysértési eljárás nem indítható”) kapcsán a Kúria, illetve az eljáró bíróságok általi értelmezését, illetve alkalmazását kifogásolta. Törvényértelmezési kérdés, hogy az Rtv. 7/A. § (1) bekezdése miként egyeztethető össze a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény XV. fejezetének a fegyelmi eljárás megindítására vonatkozó rendelkezéseivel a vizsgálat során feltárt olyan bűncselekmény esetén, amelynek kapcsán a vizsgálatot végző szerv a vizsgálat befejezését követően azonnal feljelentést tesz. Ezt a törvényértelmezést a Kúria indokolással megfelelően alátámasztott módon elvégezte. Az indítványozó nem állított olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [16] 3. Mindezt figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában rögzített feltételeknek, részben nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3819/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3315/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.IV.10.092/2021/4. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó képviselője (dr. Balázs Ildikó kamarai jogtanácsos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Mfv.IV.10.092/2021/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.036/2021/7. számú másodfokú, és a Fővárosi Törvényszék 12.M.70.153/2020/12. sorszámú elsőfokú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól. Kérte ezeknek az ítéleteknek a megsemmisítését is, mivel azok megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében védelt tisztségű tárgyaláshoz való alapjogát.
- [2] 1.1. A beadvány és mellékletei (a három ítélet, fellebbezés, felülvizsgálati kérelem) szerint az alkotmányjogi panasz előzménye, hogy a felperes indítványozó 2017. december 14-én az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz fordult, mivel három férfi beosztott kollégájánál alacsonyabb bérezésben részesült a munkáltatótól, és állítása szerint ennek indoka női neme volt. A hatóság megállapította, hogy a munka- tűz és vagyonvédelmi feladatok ellátását a munka- tűz és vagyonvédelmi csoport keretében oldotta meg az alperes munkáltató, melybe a felperesen kívül három fő tartozott. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság az eljárása eredményeként 200 000 forint bírságot szabott ki, mivel a felperes munkabére 20 000 forinttal kevesebb volt, mint az összehasonlítás alapját képező férfi kollégái bére. A döntéssel szemben az alperes bírósági eljárást kezdeményezett. Az indítványozó kinevezését módosították; a 2017. november 27-én és 2018. január 1-jén kelt kinevezés módosítás szerint a felperes indítványozó szervezeti egysége a Munka- és tűzvédelmi csoport, munkaköre csoportvezető, mely vezetői feladatok ellátásáért 20 000 forint keresetkiegészítésben részesült.
- [3] A felperes indítványozó 2018. szeptember 3-i keltezéssel ellátott, 2018. szeptember 6-án kézbesített rendkívüli lemondással megszüntette a közalkalmazotti jogviszonyát. Ebben arra hivatkozott, hogy az egyenlő bánásmód megsértése miatt indított eljárás során, a 2018. május 15-i tárgyaláson a munkáltató intézmény jogi képviselőjétől úgy értesült, hogy munkaköre már nem csoportvezető, hanem ügyintéző. Mivel a munkáltató bíróság előtt megtámadta az Egyenlő Bánásmód Hatóságnak az ügyében született határozatát, úgy vélte, hogy munkába állását követően is kevesebb illetményért kívánják alkalmazni, mint férfi kollégáit. Továbbá a 2018. szeptember 3-án a munkáltatói jogkör gyakorlójával folytatott beszélgetésből az tűnt ki számára, hogy munkába állása esetén ennek a megalázó helyzetnek a fenntartása, illetve rosszabbodása sem zárható ki, aminek nem akarta kitenni magát.
- [4] A felperes indítványozó módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy rendkívüli lemondása jogszerű volt; végkielégítés, felmentési időre járó juttatás és ezek kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperes munkáltatót.
- [5] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, a másodfokú bíróság az indítványozó fellebbezésére az ítéletet helybenhagyta, a Kúria a jogerős ítéletet az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljárva hatályában fenntartotta.
- [6] 1.2. Az Alkotmánybíróság főtítkára felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszában – amelyet az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírált el – az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének (tisztségű bírósági tárgyaláshoz való jog) sérelmét állította; ezzel kapcsolatban idézte az Alaptörvény 28. cikkét is, anélkül, hogy ennek önálló sérelmére hivatkozna.

- [7] A panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) szövegszerű megjelölését nem tartalmazza.
- [8] A panasz a 2. oldalától a 7. oldaláig a bírósági eljárások, a bizonyítás és a megállapított tényállás ismertetését és részben a kritikáját tartalmazza (panasz indokolás [1]–[11] bekezdések). A panasz szerint „[a] jelen indítványunk [4]–[11] részében azt támasztottuk alá, hogy az eljáró bíróságok eljárása nem volt pártatlan, nem objektív tényállást állapítottak meg a rendelkezésre álló és bizonyított tényállási elemek okszerű, és egységes zárt láncolatú tényállás megállapítási kötelezettsége helyett. A téves tényállás abból adódott, hogy figyelmen kívül hagytak lényeges tényeket, több esetben iratellenesen állapították meg a valós tényállás helyett felállított részben valótlan tényállást és ebből következően egy effektíve téves tényállásra alapították ítéleteiket.” A panasz a 7. és 8. oldalán érvelést tartalmaz arról, hogy az indítványozónak „a tárgyalás igazságosságához fűződő joga” és „a bíraskodás pártatlanságához fűződő joga” sérelme az első-, a másodfokú és felülvizsgálati eljárásban milyen eljárási és tényállás-megállapítási tevékenységgel valósult meg.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [10] 3. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] Az indítványozó a sérelmezett kúriai döntéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria ítéletének kézbesítése 2021. december 13-án történt, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2022. február 8-án a Fővárosi Ítéltáblához nyújtotta be, a panaszt a Fővárosi Törvényszék 2022. február 14-én érkezett) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet, illetve az ítéltáblai és törvényszéki ítéletet támadta.
- [13] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek eleget tesz, amikor a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogra hivatkozik.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az indítványozó mindhárom ítélet kapcsán azért kérte a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joga sérelmének megállapítását, mert szerinte a bíróságok a vita tárgyát képező igényről – közalkalmazotti jogviszony rendkívüli lemondással történő megszüntetésének jogkövetkezményei – tévesen döntöttek. A panasz lényege szerint a bíróságok tévedtek, amikor arról foglaltak állást, hogy a rendkívüli lemondás a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény szerinti feltételei a megállapított tényállás mellett fennállnak-e. Az indítványozó tehát a Kúria ítéletét, valamint a támadott ítéltáblai és törvényszéki ítéletet illetően is törvényességi, szakjogi tárgyú, valójában a bírói mérlegelést vitató kifogásokat hozott fel, vagyis a jogszabályi rendelkezések értelmezését és a konkrét esetre való mikénti alkalmazását kifogásolta, anélkül, hogy a befogadhatóság tartalmi feltételeinek a panasz eleget tett volna.

- [16] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [18] 4. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételeinek, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/574/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3316/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 4.Bhar.165/2021/8. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 21.Bf.11.234/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók az Abtv. 27. §-a alapján a Fővárosi Ítéltábla 4.Bhar.165/2021/8. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 21.Bf.11.234/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól. Álláspontjuk szerint a támadott döntések ellentétesek az Alaptörvény L) cikkében, II. cikkében, VI. cikkében, illetve XV. cikkében foglaltakkal.
- [2] 1.1. Az indítványozók mint magánvádlók feljelentést tettek a terhelttel szemben. A feljelentésben foglaltak szerint – amivel egyező az eljáró bíróság által megállapított tényállás – a terhelt, miközben indítványozók az otthonukba személygépkocsival kívántak beparkolni az udvaron, a közeli söröző teraszáról átkiabálta az egyik indítványozónak, hogy „kurva anyád”, „szar vagy” és egyéb trágár szavakkal illette őt és a másik indítványozót (úgy mint „Takarodj!”, „Te köcsög!”) és agresszíven mutogatott. Az indítványozók rendőrt hívtak. Amikor a kiérkező rendőrrel az indítványozó átment a sörözőbe, a terhelt tovább folytatta becsmérélsüket azzal, hogy tovább „kurva anyázott”, és azt kiabálta, hogy „te lány vagy, anyád, szarházi, senki vagy, te ide nem jöhetsz, gyere vissza rendőr nélkül, de akkor nem fogsz hazamenni”; miközben hadonászott a kezével, ami támadó jellegű volt. Végül becsületsértés és garázdaság miatt tettek feljelentést, amit kiegészítettek azzal, hogy zaklatás miatt is feljelentést tesznek, mivel a terheltnek ez már a sokadik megnyilvánulása volt velük szemben.
- [3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2020. november 10. napján kihirdetett 11.B.30.511/2020/14. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki két rendbeli becsületsértés vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 227. § (1) bekezdés b) pont] és ezért őt egy évre próbára bocsátotta. A bíróság megállapította, hogy a terhelt sértő és emberi méltóságukban megalázó kijelentéssel illette az indítványozókat. A becsület csorbítására alkalmas kifejezésnek tekintendő minden kifejezés, amely sérti az emberi méltóságot. A becsület csorbítására alkalmas cselekmény a tetteges bántalmazás körén kívül eső minden olyan gesztus, illetve sértő mozdulat, amely az elkövetőnek a sértett irányában tanúsított megvető, lealacsonyító értékítéletet fejezi ki. A becsületsértés akkor befejezett, ha a becsület csorbítására alkalmas kifejezés vagy cselekmény használata, illetve a tettegesség tanúsítása mással szemben megtörtént, és azt a sértett vagy más személy érzékelte. A bíróság álláspontja szerint a terhelt fennhangon tett kijelentései („kurva anyád”, „szar vagy”, „lány vagy”, „senki vagy”, „szarházi”) az indítványozók vonatkozásában lealacsonyító értékítéletet fejeztek ki és mindezt oly módon, hogy ezt mind a kocsmában, mind pedig az utcán tartózkodók hallották, hallhatták és így ezek a becsület csorbítására alkalmas kijelentések voltak.
- [4] A terhelt fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a 2021. április 16. napján meghozott 21.Bf.11.234/2020/6. számú ítéletével a terheltet felmentette az ellene két rendbeli becsületsértés miatt emelt vád alól. A bíróság megállapította, hogy a becsület csorbítására alkalmas minden olyan kifejezés, amely az emberi méltóságot sérti, azonban ennek megítélése nem a sértett egyéni érzékenységétől, szubjektív értékítéletétől, érzelmi beállítottságától függ, hanem kizárólag annak lehet jelentősége, hogy az adott kifejezés objektív értelmezés alapján és a társadalomban kialakult általános felfogás szerint alkalmas-e a becsület csorbítására. A becsületsértés nem azonos az egyszerű tiszteletlenséggel vagy illetlenséggel. Annak megvalósulásakor kifejezésre kerül a sértett megszégyenítése, kigúnyolása, illetve a vele szembeni erős megvetés. Ide tartozik a sértett emberi értékeit becsmérőló megjegyzés, a jellemét vagy tulajdonságait érintő gyalázkodó kijelentés, a durva szidalmazás, a hivatásbeli megalázás, az obszcén jelzőkkel való egyértelmű megszégyenítés. A cselekmény objektív módon alkalmas

a becsület csorbítására, ha azon bárki jogosan megsértődne, mert emberi méltóságának semmibevételére utal, ha az rombolja a tekintélyét, hátrányosan befolyásolhatja a róla kialakult értékítéletet, az elismertségét vagy lealacsonyítását vonhatja maga után. A szubjektív alkalmasság szempontjából figyelembe kell venni a személyes kapcsolat jellegét és a konkrét körülményeket, így a helyszínt és az időpontot, amelyek között az inkriminált kifejezés használatra, illetőleg a sértő cselekmény történt. A bíróság megállapította, hogy a terhelt a tényállásban szereplő, sérelmezett kifejezéseket nem előzmények nélküli helyzetben, hanem az indítványozók korábbi, általa sérelmezett magatartása miatti felindult állapotban használta, kocsmai környezetben. Minderre, a szóhasználat indulati jellegére, de különösképp az elkövetés helyszínére, az ahhoz kapcsolódó közegre figyelemmel a cselekmény nem minősül bűncselekménynek.

- [5] Az indítványozók másodfellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéletábrla mint harmadfokú bíróság a 2021. szeptember 28. napján meghozott 4.Bhar.165/2021/8. végzésével a másodfokú ítéletet helybenhagyta. A harmadfokú bíróság – határozata szerint – egyetértett a másodfokú bíróságnak azzal a jogi értékélésével, hogy az emberi méltóságot pusztán az a kifejezés sérti, amely objektíve, a társadalomban kialakult általános felfogás szerint alkalmas a becsület csorbítására. Ilyennek tekinthető a tekintélyromboló, az egyén értékítéletét hátrányosan befolyásoló, lealacsonyító kijelentés. Becsületsértő kijelentésnek minősül a sértett emberi értékeit becsmérő, a jellemre, tulajdonságaira nézve gyalázkodó kijelentés, a durva szidalom, a hivatással kapcsolatos megalázás, az obszcén jelzőkkel való megszégyenítés. A véleménynyilvánítás szabadsága és a becsületsértés elhatárolása szempontjából a másodfokú bíróság alapul vette a bírói gyakorlatot, mely szerint bűncselekményt valósít meg az olyan kijelentés használata, amelynek célja a másik bántása, megalázása, a közügyekkel össze nem függő öncélú támadása, sértése, az emberi méltóság magjának sértése, az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsmérése.
- [6] Becsületsértést valósít meg az emberi mivolt megalázására szolgáló, súlyosan bántó, sértő kifejezés használata. Ellenben nem minősül becsületsértésnek, és így bűncselekménynek a szórakozóhelyen, kocsmában elhangzott szitkozódás, alpári, otromba szóhasználat, ami a sértettek társadalmi megbecsülésére nincs kihatással, azt nem csökkenti.
- [7] Egyetértett a harmadfokú bíróság azzal a másodfokú megítélésével, hogy a vádlott által hangoztatott kijelentések, kifejezések alkalmatlanok voltak a sértettek társadalmi megbecsülésének csorbítására, a többnyire káromkodó („kurva anyád”) vádlotti kifejezések nem az emberi méltóság súlyos becsmérésére irányultak. A vádlottnak a sértettekkel szemben használt egyéb kijelentései („te senki, te lány vagy, te szar vagy, te köcsög”) sem érték el azt a határt, amely társadalomra veszélyesség folytán a bűncselekményi minősítéshez elegendő volt. A társadalomban elfogadott általános értékítélet szerint a vádlott szóhasználatát nem lehetett az ember értékeit becsmérő, jellemére, tulajdonságára nézve gyalázkodó kijelentésnek még abban az esetben sem minősíteni, hogy a konkrét esetben a sértettek ezeket a minősítéseket magukra nézve lealacsonyítóknak, megszégyenítőnek, az emberi méltóságukat súlyosan sértőnek tekintették.
- [8] 1.2. Az indítványozók – alkotmányjogi panaszban kifejtett – álláspontja szerint a másod- és a harmadfokú bíróságok döntései értelmében a sértetteknek, illetve minden embernek tőrési kötelezettsége lenne akkor, ha velük szemben valaki becsmérő kifejezéseket használ, és akkor is, ha valakit férfi létére nőnek azonosítanak. Alapvető kérdés az, hogy az Alaptörvény, illetve a Büntető Törvénykönyv milyen mértékig, milyen fokmérővel mérhetően védi az állampolgárait, mennyire elfogadható, és valójában van-e nagy nyilvánosság előtt tőrési kötelezettsége annak a sértettnek, akivel szemben degradáló és trágár kifejezéseket használnak, továbbá kap-e a sértett büntetőjogi védelmet ilyen esetekben. Az indítványozók álláspontja szerint a sérelmezett bírósági döntések sértik a magán- és családi élet, otthon, kapcsolattartáshoz és jó hírnév tiszteletben tartásához való alapjogukat.
- [9] Az indítványozók szerint a másod- és a harmadfokú bíróság döntése sérti az emberi méltósághoz való jogot, ugyanis tőrésre kötelezi azt a személyt, akit más nagy nyilvánosság előtt „kurva anyád, szar vagy, takarodj, te köcsög, szarházi senki vagy” kifejezéssel illetnek. Ez egyszersmind sérti a véleménynyilvánítás szabadságának korlátját is. Álláspontjuk szerint továbbá a másod- és a harmadfokú bíróság döntése sérti a családi kapcsolat alapját, ugyanis a jogerős döntés értelmében egy identitástudatában férfinek valló családapát kényszerít annak eltőrésére, hogy őt „nőnek” nevezzék. A másodfokú és harmadfokú bíróság ítéletéből ezen túlmenően az is következne, hogy férfit egy lánynak titulálni társadalmilag elfogadott. Az Alaptörvény L cikkének (1) bekezdése egyértelműen leszögezi, hogy Magyarország a házasság intézményét, mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget alkotmányos védelemben részesíti.

- [10] Az indítványozók szerint sérült továbbá a jó hírnév védelme is. Álláspontjuk szerint a becsület csorbítására alkalmas tényállítás, ha valótlan, minden esetben bűncselekmény elkövetését jelenti, abban az esetben, ha az ugyan igaz, de azt köz-, vagy bárkinek a jogos érdeke nem indokolja, szintén bűncselekményt kell megállapítani.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [12] 2.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti. Az indítványozók magánvádlóként vettek részt az eljárásban. Az Alkotmánybíróság az 1/2015. (I. 16.) AB határozatában részletesen vizsgálta, hogy egy büntetőügyben a sértetti pozíció megalapozhatja-e a személyes érintettséget, és ezáltal az indítványozói jogosultságot. E körben rögzítette, hogy a „panaszos [...] sértetti minőségén túl, magánvádlóként lépett fel az alapügyben és személyére vonatkozóan alapjogát érintő bírósági döntés született, mely szintén az alkotmányjogi panasz törvényi feltételeinek fennálltát igazolja” (Indokolás [9]). Ekként az indítványozók a támadott határozatok vonatkozásában érintettnek minősülnek, a támadott határozatok alkotmánybírósági vizsgálat tárgyát képezhetik. A Fővárosi Ítéltábla határozata jogerős, az indítványozók határidőben fordultak az Alkotmánybírósághoz. Az indítvány a határozott kérelem tekintetében tartalmaz hivatkozást az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, a sérelmezett bírói döntést, indokolja Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a bírói döntések megsemmisítését. Az indítványozók ugyanakkor nem terjesztettek elő önálló indokolást az Alaptörvény XV. cikkének, sem a VI. cikk (2)–(4) bekezdéseinek sérelme vonatkozásában, ezeket csak felsorolták, így e hivatkozásokat nem lehet önálló indítványi elemnek tekinteni. Az L) cikk pedig a házasság és család védelméről szól, abból alapvető jog becsületsértési ügygel összefüggésben nem származik.
- [13] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az Alkotmánybíróság az emberi méltóság sérelme (Alaptörvény II. cikk), valamint a magán és családi élet, illetve jó hírnév tiszteletben tartása [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés] sérelme vonatkozásában rögzíti a következőket. Az elhangzott (tényállásszerű) kijelentéseket illetően kiemelő, miszerint ha valakire azt mondják, hogy „szar” vagy „szarházi”, az öncélú, mocskoló, gyalázó szó, mely jelentéstartalma szinonimaként lehet vélemény, becsületsorbító tartalom nélkül, azonban ebben a szóalakban emberre használva gyalázkodás. Az emberi mivoltjában egyenlőként elismerés iránti közösségi elvárás alapján sérti az ilyen magatartás. Ehhez képest a gyalázkodás (értelemszerűen) értelmi alapon helyessé nem tehető. Lényege pedig éppen abban a kifejezésben van, ami elhangzik. Ekként önmaga testesíti meg, közvetíti azt a szándékot, ami a kifejtésével külvilágba jut; ez pedig más emberi mivoltjának semmibe vétele, az egyén emberként értéktelennek minősítése.
- [15] Az Alkotmánybíróság azonban – egyébiránt mint az Emberi Jogok Európai Bírósága – bűnösség megállapítására nem rendeltetett. Ilyen az Alaptörvényből, sem pedig annak alapjogi rendelkezéseiből nem következik, arra vissza nem vezethető.
- [16] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz célja, hogy olyan bírósági vagy hatósági döntésekkel szemben nyújtson jogvédelmet az indítványozók számára, akik az eljáró bíróságok vagy hatóságok eljárása és/vagy döntése értelmében szenvedtek alapjogsérelmet. Az Alaptörvény nem biztosít jogot a sértettnek a büntetőeljárás lefolytatására vagy a terhelt büntetőjogi szankcionálására. „A bűncselekmény elkövetése esetén az állami büntető igény érvényesítése és az elkövető megbüntetése ugyanis nem a sértettet, hanem az államot illeti.

A büntető igény érvényesítése tehát állami feladat, így sem a sértettnek, sem más harmadik személynek nincs alkotmányos alapjoga a büntető igény érvényesítésének kikényszerítésére és az elkövető megbüntetésére” {3014/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Általánosságban kijelenthető, hogy az Alaptörvény II. cikke, illetve VI. cikk (1) bekezdéséből valóban következik alanyi jogosultság a jó hírnév sérelmével szembeni fellépésre, de arra nem, hogy ez a fellépés a büntetőjog eszközrendszerével történjen. A sértettnek nincs ugyanis alanyi joga arra, hogy az állam büntető hatalmának gyakorlását kikényszerítse {3103/2018. (IV. 9.) AB végzés, Indokolás [28]; 3268/2019. (X. 30.) AB végzés, Indokolás [12]}. Egy büntetőügy sértettje, magánvádlója, pótmagánvádlója esetében is van lehetőség alaptörvény-ellenesség megállapítására, jellemzően a tisztességes eljárás [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (1) bekezdés], valamint a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] sérelme esetén {3103/2018. (IV. 9.) AB végzés, Indokolás [26]; 3137/2019. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [19]}. Ez azonban jelen ügyben nem merült fel, s erre az indítványozók sem hivatkoztak.

[17] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/5065/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3317/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 5/2011. (II. 25.) számú önkormányzati rendelete 8. § (3) bekezdése és 10. § (2) a) pontja, valamint a Kúria Köf.5.021/2021/5. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Egy gazdasági társaság jogi képviselője (Kozeschnik és Társa Ügyvédi Iroda, képviseli: dr. Kozeschnik Bálint ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria Köf.5.021/2021/5. számú határozata, valamint a Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 5/2011. (II. 25.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 8. § (3) bekezdése és 10. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenes, és ezért ezeket semmisítse meg. Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) bekezdésére és XXX. cikk (1) bekezdésére hivatkozott.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre bocsátott iratanyag alapján.
- [3] 1.1. Soroksár jegyzője (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) az indítványozónál építmény- és telekadó kötelezettségre irányuló ellenőrzést rendelt el a 2013–2018. évekre vonatkozóan. A vizsgált időszakban az indítványozó tulajdonát képezték a Budapest XXIII. kerületben egy kivett legelő, egy kivett bányatelep és egy kivett kavicsbánya megjelölésű ingatlanok. Az elsőfokú adóhatóság az ellenőrzés eredményeként IX-143-2/2019. számú határozatával módosított IX-8598-7/2018. számú határozatában megállapította, hogy az indítványozónak az ingatlanok tekintetében a vizsgált időszakban 150 137 545 forint összegű telekadó-fizetési kötelezettsége keletkezett. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: másodfokú adóhatóság) a 2019. április 18. napján kelt BP/1008/07646-2/2019. számú határozatával – kizárólag az elévülésre tekintettel – megváltoztatta az elsőfokú hatóság határozatát, és a telekadó-fizetési kötelezettséget 108 287 625 forintra mérsékelte.
- [4] 1.2. Az indítványozó keresettel élt a másodfokú adóhatóság határozata ellen, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a telekadó-fizetési kötelezettség törlését, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint a perbeli ingatlanokra telekadó nem vethető ki, azok adómentességet élveznek, mivel azokon érvényes engedély alapján rekultiváció folyik. Hivatkozott a Kúria Önkormányzati Tanácsának (a továbbiakban: Önkormányzati Tanács) a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 6. § c) pontja kapcsán kialakított gyakorlatára, amely szerint a rekultiváció miatt forgalmilag értéktelen és gazdasági szempontból forgalomképtelen telek vagyoni értékkel nem bír. Indítványozta az Ör. egyes rendelkezései más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárás kezdeményezését.
- [5] A Fővárosi Törvényszék a 39.K.701.869/2020/55. számú végzésében kezdeményezte az Önkormányzati Tanácsnál az Ör. 8. § (3) bekezdésének és 10. § (2) bekezdés a) pontjának a Htv. 2016. december 31-ig hatályban volt 6. § c) pontjába, valamint a 2017. január 1-jétől hatályos 7. § g) pontjába ütközésének vizsgálatát. Az indítványozó bíróság szerint az adómérték konfiskáló jellegű, a támadott mentességi szabály pedig nem veszi figyelembe a telkek sajátosságait és nem differenciál a vállalkozó adóalanyok között.
- [6] Az Önkormányzati Tanács az indítványt elutasította Köf.5.021/2021/5. számú határozatával. Eszerint az adó konfiskáló jellegét az egyesített szakértői vélemény alapján megállapított forgalmi értékkel (33–35. oldal) összevetve szükséges vizsgálni. Az Ör. alapján kivetett adó nem konfiskáló jellegű, ugyanis a különböző adóévekben

az érintett ingatlanok értékének legfeljebb 26%-át teszi ki. Továbbá az Ör. szabályozása figyelemmel van a helyi sajátosságokra, az adómentességhez kapcsolódó szabályozás és az adótárgy szerinti differenciálás rendszere megfelel az Htv. szabályainak.

- [7] 2. Az Önkormányzati Tanács döntését követően, a 39.K.701.869/2020. számú, Fővárosi Törvényszék előtt zajló adóper folyamatban léte alatt, az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Önkormányzati Tanács fenti határozatával és az Ör. két rendelkezésével szemben.
- [8] A határozat alaptörvény-ellenességével kapcsolatban az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) bekezdésére és XXX. cikk (1) bekezdésére hivatkozott. A tulajdonhoz való jog és a közteherviselési kötelezettség előadása szerint azért sérült, mert a Kúria „a szakvéleményt egyszerűen tévesen értelmezte, téves forgalmi értéket vizsgált és így nem állapította meg a konfiskáló jelleget”. A tisztességes bírósági eljárásból való jog az indítványozó érvelése szerint azért sérült, mert az Önkormányzati Tanács „saját joggyakorlatával szembemelve állapította meg, hogy a tárgyi telekadó nem konfiskáló jellegű”, továbbá az eltérést az Önkormányzati Tanács semmilyen módon nem indokolta.
- [9] Az Ör. rendelkezései alaptörvény-ellenességével kapcsolatban az indítvány indokolást nem tartalmaz. Csupán annyit ad elő, hogy azok sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését és XXX. cikk (1) bekezdését.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [11] A jelen ügyben mindenekelőtt azt a befogadási feltételt kellett vizsgálni, hogy a 39.K.701.869/2020. számú per befejezése előtt az indítványozó jogosult volt-e alkotmányjogi panasz benyújtására.
- [12] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Abtv. egyedül a bírónak teszi lehetővé, hogy ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, az Alkotmánybíróságnál kezdeményezze a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását [Abtv. 25. § (1) bekezdés]. Az Abtv. erre nem ad lehetőséget az alkotmányjogi panaszok előterjesztőinek [lásd: Abtv. 26. § (1) bekezdés és 27. § (1) bekezdés]. Mivel az indítványozó adópere a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban volt, amikor az alkotmányjogi panaszt benyújtotta, az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a beadvány idő előttinek minősül, és ezért az érdemi vizsgálatnak nincs helye, függetlenül annak tartalmától.
- [13] Ezen felül az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az Ör. rendelkezéseinek Alaptörvény-ellenességét az indítványozó egyáltalán nem indokolta. És mivel az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya [lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]; 3392/2020. (X. 29.) AB végzés, Indokolás [18]], ezért ezen panaszelem vizsgálatlanak egyébként sem lett volna helye.
- [14] Továbbá az indítványozó elmulasztotta megjelölni azokat az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezéseket, amelyek megállapítják az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, amely hiányosság szintén akadályát képezi az érdemi vizsgálatnak [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].
- [15] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján tanácsban eljárva az Abtv. 26. § (1) bekezdés és 27. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4562/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3318/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.21.272/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria Pfv.III.21.272/2020/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.156/2019/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, C) cikk (1) bekezdésének, L) cikk (1) bekezdésének, 25. cikkének, I. cikk (1) és (3) bekezdéseinek, VI. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1)–(3) és (5) bekezdéseinek, XX. cikkének, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme miatt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló dokumentumok alapján a következőképpen foglalható össze. Az indítványozó és volt házastársa között a Budai Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: BKKB) előtt bontóper volt folyamatban, amelynek során a bíróság végzéssel – ideiglenes intézkedésként – rendezte az indítványozó és a közös gyermek közötti kapcsolattartást, emellett a gyermek tartózkodási helyét a bontóper jogerős befejezéséig az édesanya mindenkori tartózkodási helyén jelölte ki. Az indítványozó 2017 nyarán a gyermeket az édesanyától átvette, de a végzésben foglaltak ellenére nem vitte vissza egy hét elteltével, a családgondozó megkeresésére úgy nyilatkozott, hogy nem is fogja a gyermeket kiadni. Az édesanya ezt követően rendőri intézkedést kezdeményezett, amellyel egy időben a családsegítő szolgálat családgondozója a gyermek veszélyeztetettségének okán jelzéssel élt a gyámhatóság és a rendőrség felé is. A BKKB ezt követően végzéssel hivatalból megváltoztatta a kapcsolattartás rendjét és kötelezte az indítványozót, hogy azonnali hatállyal adja át a gyermeket a rendőrségnek. Mivel ez nem történt meg, az indítványozó ellen – az édesanya büntetőfeljelentése alapján – kiskorú veszélyeztetésének büntette és kiskorú elhelyezése megváltoztatása vétsége miatt büntetőeljárás indult, amelynek során a rendőrség – az elviteltől számítva hónapokkal később – megtalálta a gyermeket és átadta az édesanyának.
- [3] Az indítványozó ezt követően személyiségi jog megsértése iránt indított pert a BKKB ellen, állította, hogy a bíróság a bontóperben megsértette a családi élet és lelki egészséghez fűződő személyiségi jogát, azzal, hogy kötelezte arra, hogy haladéktalanul adja át a gyermeket az édesanyának. Az ügyben első fokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) 10.P.20.262/2019/3. számú ítéletében megállapította, hogy a BKKB megsértette az indítványozó családhoz és lelki egészséghez fűződő személyiségi jogát kettős okból, egyrészt ugyanis késedelmesen intézkedett az indítványozó időszakos kapcsolattartás iránti kérelméről; másrészt rendőrségi eljárásnak „tette ki” az indítványozót. A Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban: másodfokú bíróság) jelen indítvánnyal támadott 17.Pf.21.156/2019/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Ítéletének indokolása szerint a BKKB eljárási cselekményei személyiségi jogsértést nem valósítottak meg. „Az ügyintézés késedelme, más eljárás szabálysértése, téves vagy az ügyfél által annak tartott jogértelmezése önmagában személyiségi jogsértés megállapítására általában nem ad alapot” szól a másodfokú bíróság indokolása (lásd a 17.Pf.21.156/2019/16. számú ítélet [47] bekezdését). A másodfokú bíróság értelmezésében a gyermek és a szülő kapcsolattartáshoz való joga nem része a személyiségi jognak, a „családi viták rendezésének nem megfelelő eszköze a személyiségi jogok érvényesítése” (lásd a 17.Pf.21.156/2019/16. számú ítélet [51] bekezdését). A másodfokú bíróság értelmezésében „[a] különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartásra vonatkozó szabályok megsértése esetén – többlétevényállási elemek fennállta mellett – a személyiségi jogi sérelem is megvalósulhat” de a „gyermek és a szülő kapcsolattartáshoz való jogának személyiségi jogként való elfogadása a jogrendszer szükségtelen megkettőződéséhez vezetne” (lásd a 17.Pf.21.156/2019/16. számú

ítélet [51] bekezdését). Arra is kitért a másodfokú bíróság, hogy a rendőrségi eljárás az alapügyben nem a BKKB kezdeményezésére indult, a büntető feljelentést a gyermek édesanyja tette. Nyomatékosan utalt ezzel összefüggésben arra is, hogy a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatok ellátása a rendőrség és a bíróság kötelezettsége is egyaránt, nem tekintette tehát jogalap nélkülinek, hogy a BKKB az ügyben eljáró rendőri szervet együttműködésre kérte (lásd a 17.Pf.21.156/2019/16. számú ítélet [58] bekezdését).

- [4] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria az indítvánnyal támadott Pfv.III.21.272/2020/4. számú ítéletével a másodfokú bíróság jogerős ítéletét hatályában fenntartotta. Ítéletének indokolása szerint a másodfokú bíróság döntésére nem hatott ki, hogy a kapcsolattartáshoz fűződő jogot nem tekintette személyiségi jognak, „részletesen, mindenre kiterjedő, alapos vizsgálat, és a releváns bizonyítékok, peradatok súlyozott mérlegelése eredményeképpen” hozta meg döntését (lásd a Kúria Pfv.III.21.272/2020/4. számú ítéletének [65] bekezdését). A Kúria tehát a másodfokú bíróság döntését nem találta jogsértőnek.
- [5] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában számos alaptörvényi rendelkezés megjelölése mellett főként a másodfokú bíróság és a Kúria azon jogértelemezését vitatta, amely szerint a gyermek és a szülő közötti kapcsolattartási jog nem minősül közvetlenül személyiségi jognak. Az indítvány szerint az eljáró bíróságok „a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdése által deklarált családhoz fűződő személyiségi jogot” tévesen értelmezték, ezzel az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és L) cikk (1) bekezdésének sérelmét okozták. Ezen alaptörvényi rendelkezések sérelmét okozta továbbá az a bírói jogértelemezés is, amely szerint a perbeli jogvita szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy a BKKB a kapcsolattartásra vonatkozó ideiglenes intézkedés hivatalból történő megváltoztatását megelőzően nem várta meg az indítványozó nyilatkozatát. Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdései sérelmét okozta az indítvány szerint, hogy a „bíróság előtt biológiai neme okán nem egyenlő elbánásban részesült”.
- [6] Az indítványozó szerint az alapperben (bontóperben) eljáró BKKB túllépett hatáskörén amikor az általa meghozott ideiglenes intézkedés végrehajtására utasította a rendőrséget, ezzel az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, C) cikk (1) bekezdésének, 25. cikk (1)–(2) bekezdéseinek, valamint XX. cikkének sérelmét okozta.
- [7] Az indítványozó szerint végül az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének a sérelme azért következett be, mert nem védelmezték a családhoz fűződő jogát, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése sérelmét okozta továbbá, hogy e jogát „nem a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozták, amikor tőle a gyermeket elvették, és kapcsolattartást meghatározatlan ideig csak felügyelt módon és telefonon engedélyezték”.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [9] 2.1. A Kúria ítéletét a jogi képviselő 2021. augusztus 19-én vette kézhez, a panaszt pedig 2021. október 15-én érkezett a Budapest Környéki Törvényszék. A panaszt ennek alapján az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be. Az indítványozó a főtítkári hiánypótlásra is a törvényi határidő betartásával válaszolt, mivel azt 2021. december 21-én vette kézhez, és hiánypótlását 2022. január 22-én elektronikus úton nyújtotta be.
- [10] A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban alperes volt – fennáll, és Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét állítja.
- [11] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek – az alábbiak miatt – csak részben tesz eleget. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikkére vonatkozó gyakorlata értelmében „az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései az állam kötelezettségeit határozzák meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, így közvetlenül ezen rendelkezések vonatkozásában sincs helye alkotmányjogi panaszoknak” [3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [32]; 3002/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [22]]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint továbbá a B) cikk (1) bekezdésére csak két kivételes esetben lehet alkotmányjogi panaszt alapítani, akkor, ha az indítványozó a visszaható hatályú jogalkotás vagy jogalkalmazás tilalmának megsértésére, illetve a felkészülési idő hiányára hivatkozik [lásd legutóbb például: 3334/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [15]]. Jelen ügyben az indítványozó a B) cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem erre hivatkozott.

- [12] Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint szintén nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, ezért arra alkotmányjogi panasz nem alapítható {lásd legutóbb például: 3002/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [24]}. Az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott L) cikk (1) bekezdése és a 25. cikke sem minősülnek az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának {az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése vonatkozásában lásd: 25/2019. (VII. 23.) AB határozat, Indokolás [25]; az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése vonatkozásában vesd össze: 3334/2019. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [96]; 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [8]}.
- [13] Végül Az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése pedig az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából szintén nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának, ugyanis az államot terhelő alkotmányos kötelezettségként írja elő a családok, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők külön intézkedésekkel történő védelmét {lásd: 3082/2018. (III. 5.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése anélkül, hogy meghatározott jogosultságot biztosítana, az ott megjelölt személyi kört (a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket) kedvezményben részesítő jogszabályok megalkotásának kötelezettségét írja elő {lásd például: 1/2018. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [21]}. Ennek megfelelően a fenti rendelkezésekre vonatkozó indítvány nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [14] 2.3. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit részben teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (az indítványozó úgy véli, hogy a személyiségi jogi jogsérelmet alaptörvény-sértő módon nem állapította meg a bíróság a BKKB eljárása kapcsán); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést (a Kúria Pfv.III.21.272/2020/4. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott ítélet miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a bírói döntés alaptörvény-ellenességét és azt – az első- és másodfokú bírósági döntésre is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg.
- [15] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés alapján az indítványnak – többek között – indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [e) pont]. Az Alkotmánybíróság által vizsgálható alkotmányossági kérdés [Abtv. 52. § (2) bekezdés] meghatározásához szükséges tehát, hogy az indítványozó az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezésének alkotmányos tartalma és a támadott bírói döntés között szerinte fennálló ellentétet alkotmányjogilag is értékelhető érvekkel alátámassza.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1)–(3) bekezdéseinek, XX. cikkének, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére vonatkozó kifejezett indokolást nem adott elő, a felsorolt alapjogok alkotmányos tartalmára az indítványozó nem hivatkozott, és nem is volt figyelemmel. Ilyen irányú indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írt követelményének, és annak elbírálására nincs lehetőség {lásd hasonlóan: 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [17] 2.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [18] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése tartalmát érintően [lásd például: 3067/2021. (II. 24.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), 3214/2020. (VI. 19.) AB határozat és 3046/2019. (III. 14.) AB határozat]. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének alkotmányos tartalmát az Alkotmánybíróság az Abh.-ban az alábbiak szerint átfogóan értelmezte, kapcsolattartás végrehajtása tárgyában született bírói döntés alkotmányossági vizsgálata során: „A gyermeknek a különélő szülőjével való kapcsolata természetszerűleg különbözik a vele egy háztartásban együtt élő szülővel fennálló kapcsolatától, hiszen a különélő szülő időszakosan vesz részt a gyermek gondozásában, és nem ő hozza meg a napi nevelési döntéseket. Amint azonban a szülő-gyermek viszony sem korlátozódik a gyermekkel egy háztartásban élő szülőre – a szülői státuszt nem szünteti meg a szülők életközösségének a megszűnése –, úgy a »családi élet« sem feltétlenül a gyermek napi gondozását jelenti csupán. Alkotmányjogi értelemben a gyermek és a különélő szülő kapcsolata is – a konkrét körülményektől függően, mindaddig, amíg a helyzetéből adódó sajátos módon a szülői funkciókat betölti

- a különélő szülő – a családi élet fogalma alá esik, és védelemben részesül” (Abh., Indokolás [21]). A jelen ügyben eljáró bíróságok jogértelemezésük révén nem lehetetlenítették el a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartást, azt a bíróság által meghatározott jogszerű mederbe terelték vissza, vagyis a bontóperben eljáró BKKB alapvetően a kapcsolattartásra vonatkozó bírói döntés végrehajtása céljából tett intézkedéseket.
- [19] Jelen alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság – fent idézett – eddigi gyakorlatához képest nem vetett fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [20] A második – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Megállapítható, hogy a támadott bírósági döntések azt vizsgálták, hogy a BKKB késedelme, illetve eljárása miatt sérült-e az indítványozó személyiségi joga. Az ítéletek a családtagok közötti kapcsolattartás kérdését nem döntötték el, azt nem is érintették. Azt bírálták el, hogy a BKKB vitatott eljárási cselekményei személyiségi jogsértést megvalósítottak-e. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság értelmezésében az indítvány e körben a támadott ítéletek törvényességi felülbírálatára vonatkozik. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a következőkre utal: a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja (erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]). Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíró« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [21] Az indítványozó elsődlegesen azt sérelmezte, hogy az ügyében a másodfokú bíróság és a Kúria az elsőfokú bíróság döntésével ellentétben, eltérő jogi álláspontra helyezkedett, és a kapcsolattartási jogot nem tekintette személyiségi jog körébe tartozónak. Az ügyben eljáró másodfokú bíróság és a Kúria is kitért indokolásában arra, hogy döntését nem erre a megállapításra alapította (vö. a Kúria Pfv.III.21.272/2020/4. számú ítéletének [57] bekezdése), hanem bizonyítékok alapján azt vizsgálta, hogy a bontóperbeli eljárási cselekmények megvalósították-e az indítványozó személyiségi jogának sérelmét. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy – fenti gyakorlatát alapul véve – az alkotmányosági vizsgálat nem vonatkozhat a perben eljáró bíróságok jogértelmezésével összefüggő törvényességi kérdések felülvizsgálatára. Mind a másodfokú bíróság, mind a Kúria döntésében tételesen adott számot az általa lefolytatott törvényességi vizsgálat során tett megállapításairól, végkövetkeztéseiről, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és annak jogrendszerre gyakorolt hatását is elemezve.
- [22] Utal továbbá az Alkotmánybíróság az eddigi, személyiségi jogi pereket követően benyújtott, az Alaptörvény VI. cikk sérelmét állító alkotmányjogi panaszok elbírálásával összefüggő gyakorlatára is. Eszerint a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességének kételye nem merült fel, hiszen: a támadott kúriai ítélet kése delmes ügyintézés által okozott személyiségi jogi jogsértés és sérelemdíj iránt indított perben született. Ezzel kapcsolatban a „családi szálak szétszakadására” vonatkozó indítványozói érvelés nem értelmezhető, hiszen a Kúria ítélete nem a családtagok közötti kapcsolattartás kérdésében született, azt nem döntötte el. Következésképpen az ítélettel összefüggésben a magán- és családi élethez való jog mint alapjog [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés] sérelmének lehetőségét felvető aggály nem merül fel {3203/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [14] és 3444/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [23] Jelen ügyre vetítve a gyermekkel való – a bírói döntésben meghatározott – kapcsolattartás milyenségére hivatkozó indítványozói érv a személyiségi jogsérelem tárgyában született bírói döntésekkel összefüggésben nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetét.
- [24] Mindezek alapján az indítványba foglaltak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem vetik fel.

- [25] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [26] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, 52. § (1b) bekezdés e) pontjában, valamint a 29. §-ában írt befogadási kritériumokat, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4008/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3319/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Köf.5022/2021/6. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó önkormányzat jogi képviselője (Petia Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Köf.5022/2021/6. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns elemei az alábbiak szerint összegezhetőek.
- [3] Gárdony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a város vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 24/2004. (V. 26.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 2. számú mellékletének 5429/19. hrsz.-ú „beépítetlen terület” művelési ágú ingatlant szabályozó sora a törvényességi felügyeletet gyakorló Fejér Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) szerint Alaptörvénybe és más jogszabályba is ütközött, ezért a rendelkezés jogszabályba ütközésének vizsgálatát és megsemmisítését indítványozta a Kúria Önkormányzati Tanácsánál. Álláspontja szerint (amellett, hogy formai szempontú jogszabálysértésre is hivatkozott) a Rendelet egy korábban közterületként nyilvántartott, zöldövezeti besorolású, közpark funkciójú, önkormányzati feladatellátást is szolgáló ingatlan, amely a Kormányhivatal szerint *ex lege* forgalomképtelen. Az indítványozó önkormányzat viszont ezt az ingatlant előbb a forgalomképes üzleti vagyonba sorolta át, majd a Kormányhivatal törvényességi észrevétele következtében (de az érintett ingatlant továbbra is forgalomképes üzleti vagyon körében szabályozva) a művelési ágát beépítetlen területre változtatta.
- [4] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította a támadott jogszabályi rendelkezés más jogszabályba ütközését és azt *ex tunc*, 2017. április 4. napjára visszamenőleges hatállyal megsemmisítette. Indokolása értelmében a helyi önkormányzat tulajdonában álló terek, parkok és közterületek a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyonba tartoznak. Mivel a Kúria szerint a zöldterületként szabályozott ingatlan jogi helyzetére vonatkozó adatok ellentmondásosak voltak, így a vonatkozó jogszabályokat értelmezve azt állapította meg, hogy a zöldterület közpark vagy közkert lehet, ennél fogva pedig a nemzeti vagyonba, tehát a forgalomképtelen törzsvagyonba tartozik.
- [5] 1.2. Az indítványozó önkormányzat az alkotmányjogi panaszában a Kúria Köf.5022/2021/6. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Arra hivatkozott, hogy a Kúria határozata sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, 24. cikk (3) bekezdés a) pontját, 25. cikk (2) bekezdését, 32. cikk (1) bekezdés a), e), f) és g) pontjait, valamint a 32. cikk (6) bekezdését, az alábbiak szerint.
- [6] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés állított sérelme kapcsán arra hivatkozott, hogy egy demokratikus jogállamban a megszerzett jogosultságok korlátozásának, illetve elvonásának egyértelmű, objektív, világosan és következetesen alkalmazott szabályokon kell alapulnia. Szerinte ráadásul nem a zöldterület számít közparknak, hanem éppen fordítva, így szerinte a Kúria döntése emiatt is több jogszabállyal ellentétes.
- [7] A 24. cikk (3) bekezdés a) pontjának sérelmét az indítványozó azért állította, mert álláspontja szerint a Kúriának hatáskör hiányában vissza kellett volna utasítania az indítványt, ugyanis a Kormányhivatal alaptörvény-ellenességre is hivatkozott, amelynek vizsgálatára szerinte csak az Alkotmánybíróság lett volna jogosult. A 25. cikk (2) bekezdésének sérelmét szintén ebben látja az indítványozó.

- [8] A 32. cikk (1) bekezdés *a)*, *e)*, *f)* és *g)* pontjainak sérelmét azzal indokolta az indítványozó, hogy szerinte szükséges, hogy az önkormányzat az általa ellátandó feladataihoz megfelelő vagyonnal rendelkezzen.
- [9] Az indítványozó a XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra alapozta, hogy a Kúria az érintett ingatlan közpark jellegét mindössze az övezeti besorolásból szűrte le, amit az önkormányzat a helyi építési szabályzatban akár meg is változtathatna. A jogszabályi környezet általa helyesnek vélt értelmezését kifejtve azt állította, hogy az önkormányzat csak akkor tud a tulajdonában álló vagyonelemekkel a társadalmi célok figyelembevételével gazdálkodni, ha a tulajdon nem minősül forgalomképtelen törzsvagyonnak.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)* pont].
- [12] Az indítvány az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, továbbá a 32. cikk (1) bekezdés *a)*, *e)*, *f)* és *g)* pontjával összefüggésben tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont]. Ugyanakkor az indítványban megjelölt Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]}, ami jelen ügyben nem teljesült. Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény 24. és 25. cikkei az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot {az Alaptörvény 24. cikke vonatkozásában lásd pl. 3381/2018. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [7]; a 25. cikk vonatkozásában lásd pl. 3295/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [19]}. Mindezek alapján ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja előírásainak.
- [13] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont].
- [14] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 32. cikk (6) bekezdése sérelmére vonatkozóan önálló indokolást nem tartalmaz. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének felhívott pontjait is mindössze a tulajdonhoz való jog sérelmével összefüggésben sérelmezte, azt azonban alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem támasztotta alá, hogy az indítványozó alkotmányosan védett hatáskörei miatt szenvedtek sérelmet a Kúria döntése nyomán. Az indítványban a 32. cikk (1) bekezdésének sérelmét és a XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indokolás érdemben nem különül el egymástól, valójában csak utóbbira tartalmaz érveket. Ebben a körben a feladatok ellátásának biztosítékát jelentő vagyon jelentőségének felhívásán túl nem derül ki, hogy a 32. cikk (1) bekezdésének négy megjelölt pontja pontosan milyen okból szenvedett sérelmet. Ez alapján ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti követelménynek.
- [15] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont].
- [16] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának vagy hatáskörének sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető (Abtv. 27. §). Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pont].
- [17] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétyele, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekint

hető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamenyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az alkotmányjogi panasz vonatkozó részében az indítványozó egyet nem értését fejezte ki a Kúria jogértelmezésével kapcsolatban. Lényegében azt állította, hogy a Kúria tévesen értelmezte a vonatkozó jogszabályokat, ennél fogva helytelen következtetést vont le az érintett ingatlan jogi státuszát illetően. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a Kúria döntésével, valamint annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az indítványozó ugyanis a Kúria indítványozóétól eltérő jogértelmezését vitatta, ami törvényességi, és nem pedig alkotmányjogi kérdésnek tekinthető, ekként az Alkotmánybíróság hatáskörén kétséget kizáróan kívül esik.

- [19] Az indítványozó érvelése tulajdonképpen azt a következtetést engedi sejtetni, mintha az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján neki Alaptörvényben biztosított joga lenne rendeletben forgalomképes vagyonná minősíteni egyes ingatlanokat. Ebben a körben tehát nem magával az elidegenítéssel (mint a tulajdonnal való rendelkezés egyik módjával) kapcsolatos bírósági döntéssel szemben fogalmazta meg aggályait. A sérelmezett eljárásban ilyen döntés nem is születhetett volna, hiszen a Kúria határozata normakontroll hatáskörben született. Az indítványozó érvelése valójában az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében biztosított, az önkormányzati autonómia egyes alkotmányosan védett elemeinek sérülésére tartalmaz utalásokat, de a sérülni vélt rendelkezést pontosan nem azonosította be, és ahhoz önálló, alkotmányjogilag értékelhető indokolást sem fűzött. Somásan utalt ugyan négy elem sérelmére, amely a fent rögzítettek fényében (mivel alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz) önmagában nem nyitotta meg az utat az érdemi elbírálás előtt, míg a XIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme körében előadottak tartalmukban nem értelmezhetőek (mivel nem feleltethetők meg teljes egészében egymásnak) a 32. cikk (1) bekezdése által védett hatáskörök sérelmére vonatkozó indokolásnak.
- [20] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott – figyelembe véve a Kúria ítéletében kifejtett indokolását –, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kételyt, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [21] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4982/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3320/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.127/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Horváth Gábor ügyvéd) eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria Pfv.VI.21.127/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az indítványozó 2016. március 4-én szerződést kötött a Nemzeti Földalapkezelő Szervezettel (a továbbiakban: NFA) két szántó művelési ágú, 60,6824 ha valamint 25,9620 ha térmértékű ingatlan adásvétele tárgyában. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Fftv.) 21. §-ának megfelelően az adásvételi szerződéseket kifüggesztették a Pécsudvardi Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) hirdetőtábláján. Az ingatlanok kapcsán elővásárlásra jogosult határidőben elfogadó nyilatkozatot tett, az elfogadó nyilatkozatot azonban nem személyesen az illetékes jegyzőnek, hanem a Hivatal főelőadójának adta át. A Hivatal az elfogadó nyilatkozatot érvényesnek tekintette, a nyilatkozatot „elővásárló adásvételi szerződésbe belépést tanúsító okiratba” foglalták, végül az ingatlanokra vonatkozóan bejegyezték az elővásárlásra jogosult tulajdonjogát az ingatlannyilvántartásba. Az indítványozó az Fftv. 21. § (3) bekezdésére hivatkozással vitatta az elővásárlásra jogosult elfogadó nyilatkozatának érvényességét, tekintettel arra, hogy azt az elővásárlásra jogosult nem a jegyzőnek adta át. Hivatkozott az Fftv. 21. § (9) bekezdésére, és kérte annak megállapítását, hogy az elővásárlásra jogosult és az NFA között az adásvételi szerződések nem jöttek létre.
- [3] 1.2. Az első fokon eljáró Kaposvári Törvényszék 2019. április 23-án hozott, 9.P.20.559/2018/32. számú ítéletében helyt adott az indítványozó keresetének. Indokolásában megállapította, hogy a jegyző távollétében helyettesíthető, azonban a Hivatal szervezeti és működési szabályzatában rögzíteni kell, amennyiben a jegyző nevében és megbízásából, kiadmányozás keretei között más jár el. Az elsőfokú bíróság utalt az elfogadó nyilatkozatot átvett főelőadó munkaköri leírására, melyben a hirdetmények, kifüggesztések kezelése szerepelt, valamint a közszolgálati szabályzatról szóló 1/2014. számú jegyzői utasításra melynek VIII. fejezet 1. pontja szabályozta a helyettesítést a jegyző távollétében. A Kaposvári Törvényszék megállapította, hogy a főelőadó nem volt jogosult eljárni, illetve eljárása sem felelt meg az előírásoknak, tekintettel arra, hogy az átvett iratokon olvashatatlan volt az aláírása és a beosztása, valamint nem került feltüntetésre az, hogy a jegyző nevében vette át a jognyilatkozatokat.
- [4] Az elővásárlásra jogosult fellebbezése folytán másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla 2020. június 18-i, Pf.V.20.059/2019/26. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az indítványozó keresetét elutasította. A másodfokú bíróság szerint önmagában az, hogy az elfogadó jognyilatkozat átvételénél a jegyző helyett a Hivatal főelőadója járt el, az elővásárlásra jogosult joggyakorlását nem érintette. A másodfokú bíróság megállapította, hogy csak az elővásárlásra jogosult mulasztása vezethetett volna az Fftv. 21. § (9) bekezdés szerinti jogvesztéshez, így e jogkövetkezmény akkor sem lett volna alkalmazható, ha a főelőadó felhatalmazás nélkül intézkedett volna az elfogadó nyilatkozat átvétele során. A Pécsi Ítéltábla szerint a kiadmányozási jog gyakorlása nem a döntési jogkör átengedését, csupán a természetes hivatali munkamegosztás megvalósítását jelenti. Az elfogadó jognyilatkozatot átvett főelőadó munkaköri leírása, valamint a Hivatal szervezeti és működési szabályzata alapján jogosult és egyben köteles volt a jegyző utasítása szerint eljárni a jognyilatkozat átvételében.

- [5] A másodfokú ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, mely 2021. szeptember 7-én hozta meg Pfv.VI.21.127/2020/5. számú ítéletét, fenntartva hatályában a jogerős másodfokú ítéletet. A Kúria megállapította, hogy a jegyző a fölforgalmi hatósági jóváhagyási eljárásban nem hoz alakszerű határozatot, nincs önállóan gyakorolt jogköre. A Kúria Kfv.II.37.899/8.2017. számú (EBH2019. K.9.) döntésére hivatkozott, melyben rögzítette: az elővásárlásra jogosult közigazgatási perben bizonyíthatja, hogy az Fftv. 21. § (4) bekezdése szerint járt el. Az Fftv. 21. § (9) bekezdés szerinti jogvesztésnek csupán az lehet indoka, ha nem teljesülnek az elfogadó jognyilatkozat átvételének feltételei; a jegyzői eljárás esetleges hibái miatt legfeljebb eljárási szabálysértés állapítható meg az eljáró személy terhére.
- [6] 1.3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát. Panaszában az indítványozó kérte a Kúria Pfv.VI.21.127/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntés ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a P) cikk (1) bekezdésével, a XV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a 28. cikkel, az alábbiak szerint.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állítja, mert megítélése szerint a Kúria döntésének alapját képező joggyakorlat a jogállamiság követelményét sérti.
- [8] A Kúria ítélete az indítványozó szerint azért sérti a P) cikk (1) bekezdését, mert a Kúria joggyakorlata nem biztosítja a termőföld mint szűkös erőforrás kereskedelmének szigorú alaki és anyagi feltételeinek betartását.
- [9] Az indítványozó szerint ügyfélként sérült az az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerint megalapozott elvárása, hogy a hatósági ügyben kötelezően alkalmazandó jogszabályt a hatóság alkalmazza.
- [10] Az indítványozó arra tekintettel állítja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmét, hogy az elővásárlási jog gyakorlása során a Kúria az elvileg azonos eljárási kötelezettségekkel bíró feleket eltérő pozícióba helyezte, a hibás ügyletet teljesítő felet jogtalan előnyhöz juttatta, s ennek orvoslását a bírói út igénybevételekor ellehetetlenítette.
- [11] Az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét azért állítja az indítványozó, mert a Kúria az Fftv. szerinti elővásárlási jog gyakorlása vonatkozásában *contra legem* joggyakorlatot alakított ki.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésének megfelelően elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Pécsi Törvényszék ítéletét az indítványozó 2021. október 1. napján vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2021. november 30. napján, határidőben került benyújtásra. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogi képviselője meghatalmazását csatolta.
- [14] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének megfelelően alkotmányjogi panasz előterjesztésére csak valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással van lehetőség. Az Alkotmánybíróság állandó joggyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke nem biztosít az indítványozók számára olyan, Alaptörvényben biztosított jogot, amelyre az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt lehetne alapozni {lásd például: 3535/2021. (XII. 24.) AB végzés, Indokolás [31]}, ekként ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja követelményének. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a P) cikk (1) bekezdése sem tartalmaz az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot {lásd például: 3435/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [15]}, így az indítvány e tekintetben sem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjának.
- [15] Abban is következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata, hogy a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható {lásd például: 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ennek megfelelően a B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elem sem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételt.

- [16] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az *e*) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [17] Az indítványozó arra tekintettel állítja az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmét, hogy sérült az a megalapozott elvárása, hogy ügyében a hatóság az alkalmazandó jogszabályt alkalmazza. Tekintettel arra, hogy a támadott ítélet a Kúria mint bíróság felülvizsgálati eljárásában született, továbbá az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése a törvény előtti egyenlőséget garantálja, alkotmányjogi panaszban megjelölt indokolás nem hozható összefüggésbe a Kúria ítéletével, az alkotmányjogilag értékelhető összefüggés hiánya pedig az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indítvány elbírálásának akadálya. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontja követelményét.
- [18] 2.4. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményének eleget tesz.
- [19] 2.5. Az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E feltételek vagylagosak, fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] Figyelemmel az Alkotmánybíróság részletesen kimunkált esetjogára az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének tartalmával kapcsolatban, az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett értékelnie, hogy az indítványban foglaltak alapján felvethető-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye.
- [21] Az indítványozó arra tekintettel állítja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmét, hogy Kúria felülvizsgálati eljárásában elfogadta a Pécsi Ítéltábla másodfokú ítéletében pontatlanul megállapított, a bizonyítékokkal összhangban nem álló tényállását. Az indítványozó szerint a Kúria nem vizsgálta megfelelően az elővásárlási jognyilatkozat átvételének jogszerűségét és a jogsértő magatartást részesítette védelemben. A Kúria ezzel a hibás ügyletet teljesítő felet jogtalan előnyhöz juttatta, s ennek orvoslását a bírói út igénybevételekor ellehetetlenítette.
- [22] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvényellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik, és nem terjed ki a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, különben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy az indokolásban megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {lásd például: 3516/2021. (XII. 13.) AB határozat, Indokolás [48]}. Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntések jog-, illetve törvényszerűségét, ezért önmagában a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd például: 3441/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [23] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem, mivel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét nem vetette fel.

[24] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is figyelemmel, visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4795/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3321/2022. (VI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.936/2019/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Berényiné dr. Dézsi Andrea ügyvéd) eljáró természetes személy indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.936/2019/8. végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Szolnoki Törvényszék 11.Pkf.20.122/2019/4. számú végzésére, valamint a Szolnoki Járásbíróság 4.P.21.721/2018/2. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó (az alapügy alperese) és volt élettársa (az alapügy felperese) élettársi kapcsolatából egy gyermek született 2011-ben. A felek között a kapcsolattartás szabályozása iránt 2015-ben per indult a Szolnoki Járásbíróság előtt. A per folyamatban volt, amikor 2016-ban az édesanya a gyermekkel Németországba költözött. 2017-ben a Törökszentmiklósi Járási Hivatal a gyermek tartózkodási helyéül a németországi Baden-Badent jelölte ki, ahol azóta is élnek. Az édesanya 2018 áprilisában az illetékes németországi ifjúságvédelmi hivatal kötelezése alapján keresetet nyújtott be a Baden-Badeni Járásbíróságon a gyermek és az indítványozó közötti kapcsolattartás rendezése érdekében. Az édesanya ezt követően indítványozta, hogy a Szolnoki Járásbíróság a Gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. évi Hágai Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény), valamint a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK rendelet (a továbbiakban: R.) alapján kérje fel a Baden-Badeni Járásbíróságot a folyamatban lévő eljárás átvállalására. Az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló iratok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság 2018. november 5. napjáig bizonyosan nem kereste meg az illetékes német bíróságot (a magyar Igazságügyi Minisztérium ezen a napon érkeztetett beadványában ugyanis a kézbesíteni kért iratok visszaküldése mellett az elsőfokú bíróságot arról tájékoztatta, hogy az iratanyagot az elsőfokú bíróság közvetlenül küldheti meg a Baden-Badeni Járásbíróságnak). Időközben, 2018. november 27. napján érkezett az elsőfokú bíróságra a Baden-Badeni Járásbíróság értesítése, hogy a magyar bíróság előtt folyamatban lévő eljárást a német bíróság átveszi.
- [4] Az első fokon eljáró Szolnoki Járásbíróság 2018. december 18. napján kelt, 4.P.21.721/2018/2. számú végzésében megállapította joghatósága hiányát és a pert megszüntette. Döntését azzal indokolta, hogy a Baden-Badeni Járásbíróság az eljárást átvette.
- [5] A mindkét fél fellebbezése nyomán eljáró Szolnoki Törvényszék a 2019. február 27. napján kelt, 11.Pkf.20.122/2019/4. számú végzésével az elsőfokú döntést azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy az ügy áttételéről is határozott, kiegészítette továbbá az elsőfokú döntés indokolását is. Rögzítette, hogy a kapcsolattartás újrendezése érdekében folyamatban lévő ügynek az R. 15. cikkén alapuló áttétele az R. szerint három együttesen fennálló feltétel esetén lehetséges, mely feltételek jelen esetben teljesültek. A másodfokú bíróság döntésében megindokolta, hogy a gyermeket (1) szoros kötelék fűzi Németországhoz, (2) a német állam az ügy tárgyalására alkalmasabb, továbbá (3) az áttétel a gyermek legjobb érdekének is megfelel. Hangsúlyozta, hogy a német bíróság a 2016 szeptembere óta Németországban tartózkodó, német intézményt látogató kiskorú családi és egyéb körülményeivel kapcsolatos információhoz könnyebben hozzájuthat, valamint a gyermek személyes kapcsolatai is a külföldi tartózkodási helyén alakultak ki. Az eljáró bíróság állított késedelmével kapcsolatban a törvényszék rögzítette, hogy a per irataiból kitűnően az elsőfokú bíróság az R. 15. cikk (1) bekezdés

- b) pontjára alapított felkérését a Baden-Badeni Bírósághoz végül nem juttatta el. A perbeli esetben az R. 15. cikk (1) bekezdés a) pontján alapult az elsőfokú bíróság eljárást felfüggesztő végzése, és lényegében a felperes édesanya által már kezdeményezett eljárásban előadott kérelemre nyilatkozott úgy a Baden-Badeni Járásbíróság, hogy vállalja a joghatóságot, az eljárást átveszi. Ennél fogva a törvényszék álláspontja szerint az indítványozónak az R. 15. cikk (5) bekezdésében írt hat hét elteltére történő hivatkozása súlytalan (Szolnoki Törvényszék végzése, 4-5. oldal). A törvényszék jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a periratok nem tartalmaznak olyan jogerős bírósági döntést, mely megállapíthatóvá tenné, hogy az ügyben megvalósult volna a gyermek Egyezmény szerinti jogellenes külföldre vitele.
- [6] A jogerős végzéssel szemben az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a Kúriához, amelyben annak az elsőfokú döntésre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a magyar bíróság joghatóságának megállapítását kérte. A Kúria a jogerős végzést a 2019. október 15. napján kelt, Pfv.II.20.936/2019/8. számú végzésével hatályában fenntartotta, ugyanis úgy ítélte meg, hogy az nem jogszabálysértő. A Kúria végzésében rögzítette, hogy bár kétségtelen, hogy az eljárás más tagállami bírósághoz történő áttétele a szülő érdekét sértheti, számára többletkiadásokat eredményezhet, a szülő érdeke azonban nem azonosítható a gyermek mindenképp felett álló érdekével (Kúria végzése, Indokolás [52]).
- [7] 1.2. A Kúria végzésével szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyet a főtktár felhívására határidőben kiegészített. Egységes szerkezetbe foglalt indítványában az Abtv. 27. § alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.936/2019/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Szolnoki Törvényszék 11.Pkf.20.122/2019/4. számú végzésére, valamint a Szolnoki Járásbíróság 4.P.21.721/2018/2. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozó szerint a támadott bírói döntések az alábbiak szerint ellentétesek az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésével, a VI. cikk (1) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a 28. cikkel.
- [8] Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szerint azért sérült, mert a bíróságok döntésük meghozatala során nem vették figyelembe, hogy a családi kapcsolat alapja a szülő-gyermek viszony, melyet az Alaptörvény kifejezetten védelemben részesít.
- [9] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét egyrészt abban látta, hogy a bíróságok nem indokolták meg megfelelően a döntésüket, azokat feltételezésekre alapították, másrészt a Baden-Badeni Járásbíróság az R.-ben foglalt 6 hetes határidőt jelentősen túllépve vette át az ügyet. Méltánytalannak érzi továbbá, hogy a külföldön folyó eljárás aránytalanul nagy terhet, jelentős kiadásokat róna rá, ráadásul nyelvi nehézségekkel is szembe kell néznie. Az indítványozó az is sérelmezi, hogy a bíróságok nem vizsgálták az R. által megkövetelt jogszabályi feltételek fennállását sem. Megjegyezte továbbá, hogy az édesanyával szemben kiskorú veszélyeztetése miatt büntetőeljárás van folyamatban. Az indítványozó panaszában ugyancsak kifogásolja, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó ideiglenes intézkedés iránti kérelmét nem bírálták el.
- [10] Az indítvány szerint a bíróságok a döntéseikkel „alaptörvény-ellenesen nem vették figyelembe, és nem tartották tiszteletben” az indítványozó kapcsolattartáshoz való jogát. Az indítványozó kifejti, hogy az ügy áttétele miatt ellehetetlenült a gyermekével való kapcsolattartása, és e körben is megjegyzi, hogy a bíróság nem döntött egy 2017-es ideiglenes intézkedés iránti kérelméről.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét azért állítja, mert a bíróságok nem az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezték az ügyben alkalmazandó jogszabályokat.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria tájékoztatása szerint a Kúria végzését az indítványozó perbeli jogi képviselője 2021. július 26. napján vette kézhez, az indítványozó pedig beadványát 2021. szeptember 21. napján, határidőben terjesztette elő.
- [14] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.

- [15] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó panaszában valamely Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint sem az L cikk (1) bekezdése, sem pedig a 28. cikk nem tartalmaznak az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot {mindkét alaptörvényi rendelkezésre lásd például: 3415/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [31]}, ekként az alkotmányjogi panasz ebben az elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja követelményét.
- [16] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [17] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [18] Az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjog vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezések tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott végzés által okozott alapjogi sérelmet.
- [19] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra [lásd például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]]. Az Alkotmánybíróság e körben azt is megjegyzi, hogy az indítványozó által támadott bírói döntések egyébként sem szabályozták az indítványozó gyermekével való kapcsolattartását, hanem csupán abban az eljárási kérdésben döntöttek, hogy mely bíróság járjon el a kapcsolattartás szabályozása iránt indított perben.
- [20] Az indítvány a tisztességes eljárással összefüggésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését egyaránt megjelöli. Tekintettel arra, hogy a bírósági eljárást megelőzően hatósági eljárás nem volt folyamatban, és az indokolás is egyértelműen a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állítja, az Alkotmánybíróság a XXVIII. cikk (1) bekezdése körében értékelte az indítvány tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben rögzített panasz elemeit, és megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [21] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétyele, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vaglyagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [22] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét amiatt látta megvalósulni, hogy a bíróságok nem indokolták meg megfelelően a döntéseiket, az ügy áttételekor jelentősen túllépték a jogszabályi határidőt, az eljárás elhúzódott, és nem vizsgálták továbbá az R. által megkövetelt jogszabályi feltételek fennállását sem. Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy egy külföldön folyó eljárás aránytalanul nagy terhet, jelentős kiadásokat róna rá, ráadásul nyelvi nehézségekkel is szembe kell néznie. Az alkotmányjogi panasz azt is sérelmezi a XXVIII. cikk (1) bekezdése körében, hogy a bíróságok nem döntöttek az indítványozó ideiglenes intézkedés iránti kérelméről.
- [23] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára.

- [24] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló felülvizsgálati végzés szerint (Kúria végzése, Indokolás [13]–[19]) az indítványozó felülvizsgálati kérelmében egyáltalán nem sérelmezte az ideiglenes intézkedésről szóló döntés elmaradását (és ilyen tartalmú fellebbezésre történő utalást a Szolnoki Törvényszék végzése sem tartalmaz), az ügyben született bírói döntések pedig egyébként is a magyar bíróságok joghatóságának hiányát állapították meg. Eppen ezért az ideiglenes intézkedésről szóló döntés állított elmaradása (mely ideiglenes intézkedés kérésének igazolását, továbbá az indítványozónak az ideiglenes intézkedés elmaradása miatt 2017 óta tett jogi lépéseit az alkotmányjogi panasz még utalásszerűen sem tartalmazta) a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét az ügy egyedi körülményei alapján nem vethette fel.
- [25] Az indítvány az ideiglenes intézkedésről szóló döntés elmaradásán túlmenően sérelmezi az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás elhúzódását is. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanakkor az eljárás elhúzódása miatt bekövetkezett esetleges jogsérelem az Alkotmánybíróság eljárásában nem orvosolható, ugyanis az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy adott bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket enyhítse vagy orvosolja {lásd például: 3161/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [43]}. Az indítványozó eljárás elhúzódása miatt, ilyen sérelem alaposága esetén, polgári peres úton érvényesíthet kártérítési igényt.
- [26] Az alkotmányjogi panasz az R. szerinti feltételek fennállásával, az ügy áttételére vonatkozó határidők megtartásával, a külföldön folyó eljárás nehézségeivel összefüggésben olyan szakjogi-törvényességi kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [27] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az ügyben eljáró bíróságok jogi álláspontját, vitatja a bírói ítéletben megjelenő jogi érvelést, illetőleg az indítványozó szerint valamely jogszabályi rendelkezést az eljáró bíróságok adott esetben döntésük meghozatala során megsértettek, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől. E körben az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy a Kúria végzésében részletes indokolást adott arra vonatkozóan, hogy az R. 15. cikk (5) bekezdése szerinti jogvesztő határidő sérelme miért nem állapítható meg (Kúria végzése, Indokolás [33]).
- [28] Az Alkotmánybíróság az indokolási kötelezettség állított sérelmével összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó állításával ellentétben a Szolnoki Törvényszék a Szolnoki Járásbíróság indokolását kiegészítve rögzítette, hogy a kapcsolattartás újrendezése érdekében folyamatban lévő ügynek az R. 15. cikkén alapuló áttétele az R. szerint három együttesen fennálló feltétel [(1) a gyermeket szoros kötelék fűzi Németországhoz, (2) a német állam az ügy tárgyalására alkalmasabb, továbbá (3) az áttétel a gyermek legjobb érdekének is megfelel] esetén lehetséges. A Kúria ezt azzal egészítette ki, hogy a „szoros kötelék” feltételének megállapításával összefüggésben kiemelte, hogy Németország a gyermek és a szülői felügyeletet gyakorló édesanya szokásos tartózkodási helye, így az Európai Bíróság gyakorlata alapján a Németországgal való kapcsolat szoros köteléknek minősül (Kúria végzése, Indokolás [37]–[40]). A Kúria döntése szerint a másodfokú bíróság továbbá azt is helyesen állapította meg, hogy a másik tagállam bírósága alkalmasabb az eljárás lefolytatására. A kapcsolattartás szabályozásához ugyanis az eljáró bíróságnak fel kell tárnia a gyermek életvitelének konkrét körülményeit: lakóhelyét, az iskolai elfoglaltságát, iskolán kívüli tevékenységét, érdeklődési körét. A hosszú távon működő kapcsolattartási szabályozást megalapozó körülményeket pedig a gyermek szokásos tartózkodási helyének bírósága értelemszerűen időben gyorsabban képes feltárni Kúria végzése, Indokolás [50]}. A gyermek alapvető érdekében továbbá a körülményeinek, életvitelének ismeretében meghozott szabályozási rend áll. Az, hogy a szokásos tartózkodási hely szerinti bíróság a körülményei feltárásában helyzeténél fogva hatékonyabban

képes az eljárás lefolytatására az érdekével nemhogy nem ellentétes, hanem alapjogának érvényesülését segíti (Kúria végzése, Indokolás [51]).

- [29] Az Alkotmánybíróság e körben kiemeli, hogy az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni, ugyanakkor az indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3500/2021. (XI. 30) AB végzés, Indokolás [19]}. Jelen esetben pedig a Szolnoki Törvényszék, illetve a Kúria is a végzésében egyértelműen rögzítette, hogy milyen szempontok szerint vélte úgy, hogy az ügy külföldi bírósághoz való áttétele indokolt. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó a bíróságok ezen megállapítását vitatja, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [30] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vaglyagos követelmények egyikének sem.
- [31] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételeivel az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2022. június 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3752/2021.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.escom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Németh Balázs ügyvezető
HU ISSN 2062–9273